

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs betű sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Rövidtér betű sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemen
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut. 22. m.
TELEFON-SZÁM: 181

Arad, 1912.

STAUBER JÓZSEF

Péntek, október 4.

Mai számunk főbb közleményei:

Vasúti állomáson kifosztott milliomas.
A tőzsde reményei.
Nemes Aladár a ravatalon.
Kifütyült primadonna.
Kifosztott földbirtokos.
A nagyhatalmak békét akarnak.
Az aradi kulturpalota képtára.
Börtönre ítélt lelkész.
Letartóztatott ál-milliomas.

Szünő izgalom.

Arad, október 3.

A nagy rémület, amelyet a balkán államok mozgósításának híre az első pillanatban keltett és amely szerdán fölborította a tőzsdék egyensúlyát, ma már valamenynyire engedett és a józan öntudathoz közelebb vitte az embereket. Hozzájárult ehhez kétségtelenül az a hír, amelyet nagyon valószínűnek kell tartanunk, hogy Oroszország és az osztrák-magyar monarchia a balkáni eseményekre nézve megegyezést kötöttek, oly értelműt, hogy egymás megkérdezése és hozzájárulása nélkül nem fognak semminő lépést tenni. De enélkül is nyilvánvaló, hogy kétségbeesésre, a legrosszabbtól való rettegésre nincsen ok.

Ha a balkáni államokat csakugyan háboruba sodorja a nép meg nem fékezhető szenvedélye, az körülbelül bizonyos, hogy a háboru elszigetelten marad. S a háboru, különösen ha az a közelünkben van, mindenesetre tartózkodásra készteti a tőkét — ámbár ez a tartózkodás, visszahuzódás és hitelkorlátozás aligha lehet nagyobb, mint a minővé már eddig fejlődött — s azoknak

az iparoknak és kereskedelmi ágaknak, a melyek a hadviselő országok felé gravitáltak, mindenesetre kárt jelent az ott kihirdetett moratorium, a fizetési kötelezettségek fölfüggesztése és az elmaradó export. Mindezek a kedvezőtlen jelenségek a magyar gazdasági életnek eddig is eléggé felhalmozódott bajai mellett elég súlyosan érintenek. De, ha ki is tör az apró népek szövetségének harca a török ellen, ez semmiesetre se ok arra, hogy elveszítsük hitünket és bizalmunkat értékeinkben, hogy megrendüléstől tartunk és hogy ne folytassuk a dolgokat eddigi rendjük szerint. Ha bajt is jelent a balkánháboru, — a magyar gazdasági életnek amaz erőpróbája után, amelyet az egy esztendő óta tartó pénzügyi helyzet alatt állt ki, ennek már nyugodtan, sok önbizalommal nézhet elébe. A tőke csaknem teljesen kivonult, magára hagyta a magyar piacokat és a magyar piac mégse omlott össze, csak agyöngébb, vagy hibásan épített existenciák buktak el. Ha Olaszország pénzügyi viszonyait nem ásta alá, hogy egy esztendő óta, rengeteg költséggel járó szárazföldi és tengeri háborút visel, távol az országtól, — annyira már mi is erősek vagyunk, hogy a szomszédunkban kitörő harctól a magunk gazdasági alapjának megingását ne féltsük.

Kétségtelenül jobb már, hogy a nagyhatalmak őszinte igyekezetének, erélyes föllépésének sikerül ezt a háborút elhárítani. Minden reménye ennek nem aludt ki, sőt az is kiderült, hogy Bulgária és Szerbia még egyáltalán nem küldött ultimátumot Törökországnak, hanem „memorandumszerű köve-

teléseket.” Viszont Törökország az újabb hírek szerint hajlandó arra, hogy a kért reformok ügyét európai konferencia elé vigye. De ha minden kötél szakad és az ágyuk eldőrdülnek, akkor se jelent ez ránk nézve katasztrófát. Magának a monarchiának a beavatkozásra oka nincs és a nagyhatalmak egymás iránt való tekintetből is kerülni óhajtják azt. Mi tehát, ha a bonyodalom közvetett hatásait érezzük, nagyobbára a néző álláspontján leszünk és ebben főként azt a tanúságot szerezzük: hogy jár az az ország, ahol az események irányítását az okos fők, higgadt és felelősségteljes államférfiak helyett az utca, a megbódult tömegek, a könnyen hevülő és ugratható nép kapja a kezébe.

Kétségbeesett panaszok, bűnbakok keresése, ijedések és ijesztések, sötétben látó jövődölések és aggodalmak helyett most mindenki igyekezzék a maga higgadságát, az indulatai felett való uralmát, józan látását megtartani és másnál is megtartatni. Ha a helyzet súlyosabb volna is, — aminthogy ma már egyáltalán nem az — azért az ellenálló képességünk nem fogyott el, sőt, mintha az eddigi küzdelem megedzette volna; a mi gazdasági életünk nincs fövenyre építve és azt a pusztulástól nem kell féltetni. Aldoztai voltak eddig is, lesznek ezután is a kizisnek, — de azért a végitéletől nem kell tartani. És főként, ha ki tudjuk kerülni, hogy a rémüldözéssel és rémitéssel egymásnak ártsunk, akkor minden zavar ellenére sokkal több bizalommal, a károknak aránytalanul kisebb veszedelmével várhatjuk a legközelebbi jövődöt.

Méla.

Írta: Adám Éva.

Alig néhány hete lett jobban a nagy, lázas tifuszból, melyet ott kapott Brassóban, ahol gazdája lelkiismeretlenül ápoltatta az egészséges, vasgyuró kis parasztleánnyal, hagymáz beteg gyermekeit. Elkapta. Sohase panaszkodott emiatt, természetesenek találta. Vannak ilyen lelkek.

Szerettem ezt a leányt. Egyedül én szerettem ennél a háznál. A többiek azt mondták rá: konfidens! Én azonban tudtam, hogy egy igen eredeti naiv lélek, akinek, ha műveltsége lenne, egyáltalán nem tartozna a sablonos alakokhoz. Furcsa kis pisze orra volt, kopasz feje tetején neki-neki rugaszkodott egy törekvő hajszál, különben pedig nyaktól-nyakig olyanforma volt a feje, mint az a nagy, színehagyott üveggömb, amelyik miatt a testvéremmel összeveszekedtünk, hogy az vajon disziti-e a rózsafákat, vagy csutítja. Erről a feiggolyóról se lehetett volna hírtele-nében megállapítani, hogy mi a szerepe. A neve azonban határozottan szecessziós és regényes volt. Méla-nak hívták.

Mindenki elmosolyogta magát, ha hallotta. Dehát, Istenem! — Azért ő Méla volt s ha kellett, ha nem: kacagott. Mikor odaállítottam, hogy a nagy tükröt takarítsa meg, azt hittem kacagógörcsöt kapott, úgy halálra nevette magát s a végén illedelmesen megkért, hogy takarítsam meg a társával, mert ő nem tud szembenézni önmagával!

A természet gyermeke mind ilyen.

Határozottan tanulmánytárgya volt a lelkemnek s úgy szerettem volna a mélyére látni, a gondolatait, a felfogását, ítéletét, érzéseit ismerni, hogy működhetik benne mindez, mikor ilyen kérdéseket tesz föl:

— Instálom, vajon nekem is szabad-e énekelni, vagy az csak uriaknak való?!

Hozzám különös bizalommal volt. Minden reggelre akadt valami extra kérdése. Lábjegyen lépett be a szobámba. Kicsi kerek szemével rám lesett, vajon ébren vagyok-e. Ha kileslette, hogy nyitva van a szemem, az arca felragyogott, köszönni is elfelejtett s kora reggel megrohant valami furcsa kérdéssel.

Ágyam fölött egy kis ébenfakérszt van, rajta ezüstből a szenvedő krisztus.

Ezen akadt meg a szemem, végre egy reggel nekibátorodik a kérdésnek:

E' miféle istálom?

— Miféle?! Hát nem látja, nem ismeri? Ez egy kereszt s az rajta a Jézus.

— Szép, istálom... mire való?

Előbb azt hittem teszi magát, de sajnos, fogalma se volt semmiről.

— Mire való? Hogy lehet ilyent kérdezni, Méla! Hát, imádkoznak róla, — mondom neki. Erre ő még nagyobb szemet mereszt és rám bámul:

— Tán a kisasszony imádkozik?!

— ! ? !

— Jé! Pedig a kisasszony milyen művelt!

A szó megütö a fületem s az egész jelenet

főlkelti érdeklődésemet, mi van az üveggolyós fejű leány agyában.

— Méla, hát mi az a műveltség?

Nem tud felelni rá, csak néz. Vallatom:

— Hát honnan, miből tudja maga, Méla, hogy én művelt vagyok?

Elpirul s azt mondja halkan:

— A szakácsnétól...

— Hát a szakácsné honnan tudja, vallatom tovább, mire Méla nekibátorodva kivágja:

— A mészárosától!!

A mészárosunk lapot olvasó, intelligensebb, jómodu ember, aki hűségesen elolvassa cikkeimet, ha ráakad s mindennap eltárgyalja a szakácsnéval, hogy okos dolgot irtam-e, vagy nem!

Mintha én erről mitse tudnék, tovább vallatom Méla:

— Hát a mészáros honnan tudja, hogy én művelt vagyok?

Erre a leány elpirul, nem tud felelni, csak nyel nagyokat, végre megszólal:

— Oh instálom ne kérdezzen tovább a kisasszony, mert mi mind tudjuk, hogy a kisasszony valami olyan Petőfi fele... csak leányul!

Ez az alábbi kis történet is érdekes. Járom a falukat, keresem és szeretem a nép lelkét és minden kulturálan lélek kötelességet ró rám, úgy érzem. Nem ismerem a fáradságot. Télen, nyáron, esőben, hóban, fagyban kocsira ülök s megyek. Minél messzebb, annál boldogabban. Tündéri hidegben repültem a kis szánon a nagy erdők mentén 30-32 C. fokban. Valahányszor elindultam, következetesen megnéztem hány fokos

A tőzsde reményei.

— Ahol belenyugodnak a háborúba —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, október 3.

A tegnapi debacle után ma értékpiacon egy kissé megnyugodott. Ugy látszik, hogy a legrosszabbon túl vagyunk. Tegnap elhullott mindenki, aki nem volt sziklaszilárd, az angazsmánok a minimumra szállottak alá és csak olyan erős kezekben maradt értékpapír, amelyek a szenvedett veszteséget elbirják és papírjaikat elteszik jobb időkre. A hivatásos spekuláció feleszmél a nagy ijedtség után és lassanként beleszokik a háború gondolatába. Ma már úgy okoskodtak, hogy a háborúnak egyszer vége lesz, de az értékpapír azután is megmarad és ára emelkedni fog. Mint mondani szokás, a tegnapi deruttal a háború eszkomptálva volt.

Most már különösebb hírbírek kellenének ahhoz, hogy az árdevalváció tovább folytatódjék. A másik lényeges oka a piac derutjában beállott szünetnek a kontremin szemmel látható gyengesége. Az árcsökkenés folyamán a baisse minden további olcsóbbodásnál siet nyereségét biztos révbe hozni és lefedezni az angazsmánjait, mert maga se bízik az esés végtelenségében. Kontreminőrök, kik 50–60 ezer koronát kerestek két nap alatt, lefelé realizálják kötelességeiket. A tőzsde nem olyan, mint a kártyasztól, ahol öntudatlan-ságig, részegre akarják magukat nyerni a hazardőrök. Itt, a tőzsdén tudnak a játékosok felállani a nyereséggel, mert nemcsak játékosok, hanem egyáltalán számító üzletemberek. A kontremin tegnap teleszitta magát, jóllakott és most félrevonul egy darabig pihenni.

Ez az oka annak, hogy már a mai megnyitáznál is a vételmegbizások túlsúlyban voltak. Részben a baisse fedező vásárlásai, részint pedig tőkepenzesek befektetési célból való vételai segítettek a további visszafejlődést feltartóztatni. Ugy, hogy mire a bankok és a vezető bizományos cég intervenciós vételai megindultak, már kedvező volt a talaj a mentési munkához. Bécs sem jelentett újabb nyugtalanságot és így a helyzet lassan, fokozatosan, de végeredményben mégis észrevehetőleg javult. A délelőtti tőzsde folyamán 8–10 koronás árfolyamemelkedés állott be a tegnapi olcsóbb jegyzésekhez képest.

A délelőtti tőzsde forgalma viharos volt. Évek óta nem láttak annyi papírban kötetést, mint ma, úgy, hogy amikor a tükör a táblára leírta az előfordult árfolyamokat, nem volt a táblán elég hely. Az előtőzsde zárása után még percekig folyt az

adás-vevés és a tőzsde emberei negyedórán át tolongtak a tábla előtt, hogy megtudják autentikusan az előfordult árfolyamokat. Csak a terem-szolgák erőlyes fellépése tudta a termet kiüríteni.

A déli tőzsde elég szilárdan indult meg, eleinte a javult délelőtti zárlati árfolyamokon. Később szilárd bécsi jelentésre a javulás tovább folyt és az árfolyamok, bár lassan és negyedkoronánként, de végeredményben több koronával emelkedtek. A lázas, izgalmas üzlet arculatján a tegnapi nagy pusztulás külsőleg nem látszik meg. A helyzet igazi képe csak 19-én a médiókassza napján fog kibontakozni, amikor majd kiderül, hogy hányan hullottak el, a tegnapi döntő csatában. A mai javulás állandóságában nem igen mernek bízni s a lelki diszpozíció a további ijedelmire szemelláthatólag megvan.

Vasuti állomáson

kifosztott milliomos.

— Az aradi rendőrség nyomozása. —

Távíratí tudósítás.

Szeged, október 3.

Az aradi rendőrség ma a következő táviratot kapta Szegedről: Egy németül beszélő 30 év körüli közép, nyulánk természetű, vörös szőke, nyitott bajszú, barna gummi köpenyben levő férfi ma este Szeged állomáson Gold Jakab bukaresti lakos zsebéből fekete bőrtárcáját ellopta, amelyben 1 drb. 1000 márkás, 5 drb. 100 koronás, 4 drb. 100 márkás, 1 drb. 20 frankos román bankjegy és 14 drb. 50 koronás bankjegy volt. A tárcában voltak még levelek, az F. Soch Dresden cégtől nyugták a Disconto Gesellschaft Berlin és Dresdener Bank Berlin banktól. Kérek azonnali nyomozást, eredményről értesítést. Rendőrkapitány. A vakmerő vasuti lopásról a következőket jelentik Szegedről:

Gold Jakab bukaresti milliomos kereskedő szerda délután a fél 7 órai budapesti gyorsvonattal érkezett Szegedre. Mikor a gyorsvonat megállott, megindult a nagy tolongás kifelé a vonatból és befelé a vonatba. Gold Jakab egy másodosztályú waggon folyosóján állott a legnagyobb tolongás centrumában. Mikor már zsúfolásig volt a kocsis beszálló utasokkal, akkor Gold az egyik fülke ajtajában helyezkedett el s a helyet kereső utasoknak kurtán kijelentette, hogy próbál-

kozzanak helyet kitolakodni másik kocsiban, ahol talán még akad.

Azonban érkezett egy különösen erőszakoskodó utas, egy középtermű, vörös, vágott bajszú, gummiköpenyeges ur, aki erővel be akart tolakodni abba a fülkébe, melynek ajtajában Gold állott. Mikor ebben az ajtóban legnagyobb volt a tolongás, akkor a gummikabátos idegen hirtelen derékonkaptá Goldot, hogy félretolja az ajtóból. Gold visszalökte a tolakodó idegent, aki most már nem tolakodott tovább, hanem dőhös kiabálással leugrott a vonatról.

Ebben a pillanatban a milliomos ösztönszerűleg a kabátja zsebéhez kapott és rögtön rémülten konstata, hogy a zsebéből hiányzik a pénztárcája, ami még egy perccel előbb a zsebében volt s amit nem vehetett onnan ki más, csak az ölelkezve tolakodó, vörösbajszú idegen.

A meglöpött kereskedő leugrott a vonatról és lihegve furakodott a tömegben át abba az irányba, amerre a gummikabátos urat eltűnni látta. Persze, hiábavaló volt a tülekedése. Az idegen eltűnt.

Gold milliomoshoz illő kétségbeeséssel hangozan kesergett a pénztárcája után, majd berohant a vasuti rendőrszobába és panaszkodni kezdett — németül, minthogy ő magyarul nem tud. Ám a rendőr nem értette meg a német panaszt. Gold tehát kirohant a szobából, kocsira ugrott s behajtatott a központi rendőrségre.

A panasz jegyzőkönyvelése után a megkérősitott kereskedő bánatosan eltávozott a postára és sürgönyözött pénzért Bukarestbe. Azután megszállott egy szállodában.

A rendőrség Szegeden erőlyesen nyomoz Gold tolvaja után és táviratokat küldött szét a vörös ur személyleírásával a környékbeli városokba, valamint a szeged—temesvár—bukaresti vasuti vonal állomásaira, illetve rendőrségeire.

Bajorország királyság. Berlinből jelentik: Mint müncheni illetékes körökben tudják, a bajor alkotmányt rövidesen meg akarják változtatni olyan módon, hogy Luitpold regenshercegnek felajánlják a királyi koronát. A trónváltozást proklamációval hozzák nyilvánosságra.

hideg van. Méla ezt észrevette s egy napon megkérdezte:

— Azon mit néz istálom? A' miféle? Nagyjában, ahogy ő valamit megérthet belőle, próbálom a magyarázatot:

— Nézzen ide, itt van egy nagy nulla. A levegőt is úgy meg lehet mérni, hogy hideg-e, vagy meleg, mint ahogy maga a kezével megerzi a víz hidegét, vagy melegét. Nézze a nulla alatt levő számok azt jelentik, hogy annyi fok hideg van; a nulla fölött levők, hogy annyi fok meleg van.

Tavaszi volt már, de hogy meg ne csaljjon az uton a napsugár, ránéztek a hőmérőre s feltettem a bundát a kocsira, miközben Méla mellém állva vizsgálja a hőmérőt:

— Hát most mennyi instálom?

— Itt van, nézze: 6 fok meleg...

Méla elmélázva nézi, majd így szól:

— Szép istálom... Hát a hideg?!

Ez is jó, ami alább következik. Egy reggel, bizonyára kedves volt az álmom, hát mosolygósan ébredtem. Méla hasonlóképen. Ragyogó arc-al állit be s köszönés helyett sietve hadarja:

— Instálom, meg van-e az Árpád karja?!

— Miféle Árpád karja?!

— Aki a hont alapította!

Hirtelenében, magam se tudom, hogy eshetett, Árpádot összetévesztettem Szent Istvánnal s azt feleltem:

— A karja nincs, csak a keze...

Végig se mondhattam, amit akarok, mert Méla sietve kiperdül a szobából s hallom, hogy a folyosón nagy vita, veszekedés folyik a házban lakó különféle iskolánövendékek és Méla között.

A végén is elcsöndesednek a növendékek s meghajolnak Méla érvelése előtt, aki most már a hétéfű sárkányokkal is szembe mert volna szállani a maga igazáért, mert hiszen én mondtam, hogy meg van az Árpád keze!

Nem törődtem tovább a dologgal. Délben azt mondja a házban lakó egyik urhölgy:

— Hol van az Árpád keze? Sohase hallottam róla, csak a Szt. Istvánéról!

Ekkor eszméltem én is. Gyorsan összekiabáltam a háznépét, gyermekereget, Mélat, mindent, aki előtt tönkretettem a történelmi igazságot. Felvilágosítom őket, hogy a két nevet hamarjában a reggel összetévesztettem. Erre megnyugszik a háznépe s a dolog le van tárgyalva. Csak a Méla laknében mozogtak még a képek. Másnap reggel a szobám padlóját mossa, miközben felsóhajt:

— Hej, istálom, be szép is volt, mikor Árpád a szép fehér lován bejőve s elfoglalta a hont!

— Szép bizony, Méla!

A Méla kezében pihent a törölöröngy s tüzes arccal bámul előre. Ki tudja, mit látott a lelke. Megszólítottam:

— Hát mikor szerezte a hont Árpád?

— Ezer esztendővel ezelőtt, instálom!

— Igaza van, derék leány! Legalább látszik, hogy iskolába járt s tanult.

A dicsérettől nekibuzdul Méla s sietve törli a padlót vagy két percig. Akkor ismét a levegőbe bámul s felsóhajt:

— Hej, instálom, be nagy vala a bánat, a magyarok közt, mikor Árpád a szép fehér lován 48-ban elesék!

— Mikor? Mikor esett el, Méla?!

— 48-ban istálom...

— De Méla, ebben a pillanatban mondta, hogy ezer esztendeje, hogy Árpád... Erre Méla rettenetes zavarba jön, fülig pirul s így szól szégyenkezve:

— Igaz, istálom, de hát én azt hittem, hogy ezek a nagyok mind 48-ban estek el!!

A szobám tele van 17 ország apró-cseprőti emlékeivel. Méla mindenikről tudta hol, mikor szereztem s mindig arról vallott, ha ő eladná a borjútát s a malacot, amit az anyja neki nevel otthon, elég volna-e annak az ára, hogy egyszer velem jöjjön?!

Egyszer azt kérdezte:

— Igaz-e, hogy emberevő ember is van? S hol vannak?

Erre odaadtam neki a Gáspár-féle gyönyörű utleírás s elolvastattam vele, ami az emberevőkről szól.

Méla elsápadt. Határozottan félt. Akármiről volt szó, csakhamar visszatért az emberevőkre, hogy nem hallottam-e valamit róluk, nem közelednek-e ide? A csebberrudban volt minden reménye s valami olyan közel levő rémnak képzelte az emberevőket, kitől mindig félt s a miszterionáriusokat naponta megsiratta. Meg is érdemlik, szegények! Más ugyse siratja!

Méla elment. Elment, mert a házban "konfidensnek" találták az üde, naiv lelkét. Ott lakik Nagyaján, vagy a szolgabírónál, vagy a járásbírónál, mert ott ő a legnagyobb urak s ő csak uraknál akart szolgálni. Elment s nem is sejti, hogy novellabősnét csináltam belőle. De hát ugy van az, akik annak szellettek, ritkán tudják!

Nesnera Aladár a ravatalon.

— Előkészületek a temetésre. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 3.

Nesnera Aladár ravatalát a fémipari szakiskola földszintjén levő lakásban állították fel. Az elhunyt főigazgatót a lakás szobájában ravatalozták fel. Gazdag virágdiszítés borítja a feketebe vont szobát, délszaki növények, pálmák, nehéz illatu virágok enyhítik a gyászlepel komorságát. A zöldelő dísznövények és virágok közepén emelkedik az elhunyt hatalmas bronzveretű koporsója, amelynek fejénél négy hosszú viaszgyertyaszál sárga lángja lobog csendesén. A koporsó lábánál aranyozott feszület emelkedik ki a zöld környezetből. Ezüsttel átszőtt selymes fehér szemfödél takarja az örök álmát alvó halott testét és a szemfödél alól oly simán, nyugodtan, kissé elhalványodottan látszik Nesnera Aladár elpihent, megdermedt arca, amely még tegnap ismert rokonszenves, őszinte kifejezésű vonásaival élt, eleven volt.

A ravatalra igen sok koszorút helyeztek el Nesnera rokonai, barátai és tisztelői. A koporsón a család koszorúi vannak. Hőfehér selyemszalagjukon ez a felírás „Édes jó Aladáromnak — Bella” a másikon pedig „Felejthetetlen jó édesapánknak — hálás gyermekei”. A család koszorúinak illatos virága szeretettel, puhán simul rá a drága halott testére. A koporsó lábánál „Aladárnak — Lala és Jenő” felirattal fehér szalagos koszorúja nyugszik; Nesnera Aladár testvére Nesnera Jenő és neje Imre Laura helyezték a ravatalra.

A ravatalon és mellette estig még a következő koszorúkat helyezték el: „Nagyrabecsült és különösen tisztelt barátjának — Urbán Iván és neje”. „Szeretett elnökének — Aradi Nemzeti Munkapárt”. „Igaz szeretetem jeléül — Pálmay Lajos”. „Szeretettel — Boros Vida és családja”. „Isten veled — Simay család”. „Nesnera Aladárnak — Aradi tanárszövetség”. „Szeretett kartársának őszinte kegyelettel — a Polgári Takarékpénztár igazgatósága”. „Őszinte kegyelettel — a Polgári Takarékpénztár tisztviselői”. „Szeretett igazgatójának — Hungária aradi pamutgyár részvénytársaság”. „Szeretett igazgatótársának — a Hungária aradi pamutgyár részvénytársaság igazgatósága”. „Tantestület — Felejthetetlen főigazgatójának”. „Kedves jó barátomnak — Virágh Lajos”. „Igaz részvétellel — Öry Sándor és családja”. „Az igaz barátnak — Boros Benin és családja”. „Felejthetetlen jó barátomnak — Avarffy Ferenc”. „Felejthetetlen barátjának — Ring Géza”. „Kegyelete jeléül — Szende Tivadar dr.”. „Őszinte részvétellel — Glück József és családja”. „Igaz részvétellel — Zborovszky Pál és családja”.

A családhoz, első sorban özvegy Nesnera Aladárnéhoz ma szakadatlanul érkeztek a részvételtáviratok. Elsőnek fejezte ki részvétét Urbán Iván főispán, aki Alsósimándról a következő táviratot küldte:

„Fogadja igaz és mély részvétem őszinte kifejezését szeretett férje, nagyrabecsült, különösen tisztelt barátom ily váratlan elhunytá felett. Urbán Iván.

Beöthy László kereskedelmi miniszter és Kálmán Gusztáv kereskedelemügyi államtitkár is az első kondoleálók között voltak a következő szövegű táviratokkal.

„Az iparoktatás alapvető és fáradhatatlan munkájának váratlan elhunytáról mély megdöbbenéssel értesülve, nagysádnak legmélyebb részvétemet fejezem ki. Beöthy kereskedelemügyi miniszter.”

„Nagyságod férjének, az iparoktatás kiváló munkájának elhunytá alkalmával fogadja kérem legőszintébb részvétemet Kálmán államtitkár.”

A családhoz közelállók és jóbarátok közel száz kondoleáló táviratán kívül a következő részvételtáviratok érkeztek meg Nesnera Aladár özvegyéhez:

„Mély megilletődéssel értesültem kedves férje váratlan elhunytáról. Fogadja őszinte részvétem kifejezését Fábry Sándor (Budapest).”

„Mélyen megrendítve a váratlan gyászhir által fogadja őszinte részvétünk kifejezését. Breda Viktor gróf és neje. (Lőkősháza).”

„Aladárt testvéremként gyászolom feleségemmel együtt. Családnak legnagyobb részvét. Márki Sándor egyetemi tanár. (Kolozsvár).”

„Mélységes megilletődéssel benső részvétét jelenti Vig Albert országos iparoktatási főfelügyelő (Miskolc).”

Nesnera Aladár haláláról mélységes részvétellel emlékeztek meg Aradon mindazon intézmények, amelyek az elhunyt tevékenységének, munkásságának értékét érezték és ismerték. Gyászuik jeléül kitűzték a fekete zászlót ma a fa- és fémipari szakiskolán kívül a városházán, a kereskedelmi és iparkamara székházára. Gyásziobogót tűzött ki az Aradmegyei takarékpénztár, a Polgári takarékpénztár, a Hungária textilgyár, a liceum és a tanítóképzőintézet.

Egész napon át valóságos búcsujáróhely volt a gyászba borult ház. A kondoleálók nagy számban jelentek meg a fájdalom uralkodni alig tudó bánattól sujtott özvegnél és az elhunyt kiváló férfi gyermekeinél. Valamennyi középiskola tantestülete küldöttségileg vitte el a vigásznak és együttérzésnek meleg szavaiban a maga őszinte fájdalmát is. Számtalan jó barát sietett a ravatalhoz, hogy könyes szemmel állja körül az elköltözött önzellen és segítésre mindig készen álló férfiú porlandó holttestemét.

Az aradi munkapárt végrehajtó bizottsága ma délután öt órakor ülésre gyűlt egybe, hogy ama pótolhatatlan veszteség felett, mely őt elnökének halálával érte, fájdalmának adjon kifejezést és gondoskodjék arról, hogy a temetésen a párt gyásza megnyilvánuljon. A bizottsági tagok majdnem teljes számban jelentek meg a kitűzött időre a Fehér Kereszt kistermében.

Az a mély és őszinte gyász, mely az egész város társadalmának lelkét megüli tükröződött vissza a bizottság néhány percig tartott ülésén is. A meghatottságtól remegő hangon jelentette be Kintzig János az egybegyűlteknél, hogy a pártot olyan váratlan és mindenkit lelke mélyéig meg rázó veszteség érte, melynek fájdalmas átérzése után az igaz, őszinte részvét tölti el.

A legszomorubb valóság, hogy a felejthetetlen elnök és vezér halála mindnyájunkat a földig sujtott és ebben a vigasztalan együttérzésben megnyilvánuló gyásznak akként adott kifejezést már eddig is a párt, hogy koszorút helyezett az elnökség a ravatalra és ma délelőtt megjelent a családnál és részvétét fejezte ki. Kéri, hogy a végrehajtó-bizottság ezt utólagosan vegye tudomásul.

A bizottság ezután Pálmay Lajos dr. indítványára megkérte Kintzig Jánost, hogy a holnap délután három órakor megtörténő temetési gyászszertartás keretében búcsúztassa el elnöktársát és ez uton is adjon kifejezést ama pótolhatatlan veszteségnek, mely a város egész közönségét érte.

— Mély meghatottsággal fogadom el a megbízást — jelentette ki Kintzig — és arra kérem a végrehajtó-bizottság, valamint a párt tagjait, hogy teljes számban jelenjenek meg a temetésen.

Elhatározta a bizottság továbbá azt is, hogy a mai ülésen történekről jegyzőkönyvi átiratban értesíti az elhunyt özvegyét.

Tisza István grófot — mint megírtuk — még tegnap este táviratilag értesítette a munkapárt elnöksége a katasztrófáról. A város nagynevű képviselőjét a Gásztre és Budapestre indított sürgönyök nem találták, mert Kocsordra utazott, ahonnan ma este a következő táviratot intézte Pálmay Lajos dr.-hoz:

E percben kaptam a lesújtó gyászhirot, végtelenül sajnálom, hogy a temetésre nem mehetek. Szíveskedjék nevemben koszorút rendelni: Hálás kegyelettel felirattal.

A család a gyászestéről a következő jelentést adta ki:

Ö. v. Nesnera Aladárné szül. Maffei Bella, úgy a saját, mint gyermekei, menyje, veje, unokái, sógorai és sógornői nevében is mély fájdalommal tudatja, hogy szeretett jó férje, illetve édes apa, após, nagypapa, testvér, sógor és rokon Nesnera Aladár, iparoktatási kir. főigazgató, a Ferencz József-rend lovagja, f. é. október hó 2-án d. u. 3 és fél órakor, életének 57-ik és boldog házasságuk 32-ik évében, rövid szenvedés után jobblétre szenderült. A boldogult földi maradványai október hó 4-én d. u. 3 órakor fognak Gróf Apponyi Albert-ut 13-ik számú házban a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a felső temetőben lévő családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért október hó 5-én d. e. 10 órakor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni. Nyugodjék békében! Arad, 1912. október hó 2-án. ifj. Nesnera Aladár és neje szül. Boros Anna, Nesnera Ida férjezett Seres Barnáné és férje Seres Barna, Nesnera Ödön, gyermekei. Nesnera Jenő és neje Imre Laura, Nesnera Ilona és férje Sándor Dezső, testvérei, sógornője és sógora. Nesnera Aladár, Nesnera Géza, unokái. Sándor Béla, unokateccse.

Az elhunyt által vezetett szakiskola tanári kara a következőkben jelenti gyászát:

Az aradi m. kir. állami fa- és fémipari szakiskola tantestülete szomorodott szívvel jelenti, hogy szeretett igazgatója, Nesnera Aladár, iparoktatási kir. főigazgató, a Ferenc József-rend lovagja, az orsz. ipar- és kereskedelmi oktatási tanács, és Arad sz. kir. város törv. bizottságának tagja, az aradi kereskedelmi és iparkamara levelező-tagja, az aradi polgári takarékpénztár igazgatóságának tagja, f. hó 2-án d. u. 3 és fél órakor, életének 57-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. Emlékét mindenkor kegyelettel fogjuk őrizni!

TANÜGY.

(—) Kitüntetett igazgató tanító. A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletével Prinz Fidélt ujaradi igazgató-tanítónak a népnevelés terén szerzett kiváló érdemei jutalmazásaképpen 200 kor. fizetés természetével bíró személyi pótlékot engedélyezett. A jutalmazott igazgató kiváló szakértelemmel és lelkes buzgalommal szolgálja a népnevelés ügyét. A hazafias szellem ápolása és eredményteljes magyarosító törekvéseért Temesvármegye kulturbizottsága 100 korona jutalomban is részesítette.

() Nem lesz szüreti vakáció. Az aradi tanintézetekhez ma leirat érkezett a nagyváradi tankerületi főigazgatótól, aki azt közli, hogy az idén a szüreti vakáció elmarad. Ennek kettős oka van; az egyik, hogy az idén két héttel később kezdődött a tanév, a másik pedig, hogy elpusztult a szőlőtermés és így nincs mit leszüretelni.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— 151
Nyomda	— 151

A nagyhatalmak békét akarnak.

— Ferenc József nyilatkozata a hadtestparancsnokok előtt. — Alaptalan riasztó hírek. —

— Saját tudósítónk jelentései. —

Arad, október 3.

Ha a diplomáciai körökből ma szerzett információk hiven tükrözik vissza a megtörtént legújabb eseményeket, akkor megnyugodva várhatjuk a balkáni kis államok nagyhangú fegyvercsörtetését. Az európai diplomácia ugyanis mindenáron meg akarja akadályozni a népek öldöklő tusáját. A nagyhatalmak döntése új irányt szab a balkáni viszálynak. Ausztria-Magyarország, Németország, Francia- és Oroszország ugyanis vér nélkül akarják elintéztetni Törökország s a többi balkáni államcskák között keletkezett konfliktust. Tudvalévő, hogy a balkáni kis királyságok azt kívánják Törökországtól: adjon alkotmányt Macedóniának, Teszaliának, Albániának, Epirusznak és Ószerbiának, ahol a testvérepek a török elnyomás alatt nyögnek. De Törökország megálázónak tartotta, hogy a csöpp államok fenyegetésének hatása alatt megadja az említett tartományoknak a kívánt autonómiát. Az európai nagyhatalmak épen ezért lehetővé akarják tenni, hogy Törökország megálázódás nélkül teljesítse a kis államok kívánságát. Az európai diplomácia tervezetét dolgozott ki, amelynek alapján Törökország teljesítheti a kis királyságok követelésének egy részét. És ezzel megoldottnak tekinthető a nagy feszültséggel figyelt háborús bonyodalom. Törökországnak teljesíteni kell a nagyhatalmak óhaját, ha állami létét nem akarja kockáztatni. Viszont Szerbiának, Bolgárországnak, Montenegrónak és Görögországnak meg kell elégednie a vívmányokkal. Ha pedig tovább is megmaradnak a harcias álláspontnál, akkor a föntebb említett nagyhatalmakat találják magukkal szemben, amelyek hadiereje alkalmasint mérséklethez bírja a most háborúért lihegő szerb, bolgár, görög népeket.

Amint látható, a veszély távolról sem olyan nagy, mint az első órákban hittük. Különösen Ausztria-Magyarország népeinek nincs okuk aggódni, mert az uralkodó ma is a leghatározottabban kijelentette, hogy a békét minden áron meg kell őrizni. Mozgósításról beszélni tehát nevetséges, de meg elítélendő is. Mindamellett valószínű, hogy az a nagyváradi forrás, amely folyton katonai szenzációkkal rémiti a közönséget, még többször is szélnek ereszti a hetedik hadtest mozgósításának hírét.

A balkáni bonyodalomról szóló távirataink a következők:

A király a béke mellett.

— Hadtestparancsnokok audienciája. —

Bécs, október 3. A király ma délelőtt külön kihallgatáson fogadta a nagyszabasi hadtestparancsnokot és vezénylő tábornokot, kövesházi Kócs Hermann gyalogsági tábornokot, továbbá a budapesti 4. hadtest vezénylésével megbízott Trstyánszki Károly altábornagyot s a jaroslói lovashadosztály parancsnokát, Wiltman Oszkár altábornagyot. A krakói 1. hadtest parancsnoka, Böhm Ermellé Edvárd lovassági tábornok tegnap este Krakóból ideérkezett.

Bécs. Ferenc József ma délelőtt tudvalévően több magasrangú katonai méltóságot fogadott és mint a Pester Lloyd értesül, nagyfontosságú kijelentéseket tett. E

kijelentéseket politikai körökben élénkén kommentálják. A magyar delegáció tagjainak tudtul adták ma, hogy a katonai funkcionáriusok megjelenése csak folyó katonai szolgálati ügyekkel függ össze. A felség két kijelentését adták tudtul e magasrangú katonatisztek a magyar delegáció tagjainak.

— Meg fogjuk őrizni hidegvérünket — mondta Ferenc József — és biztosan remélem, hogy sikerül a békét fenntartani.

Majd aztán ezt mondta egyik hadtestparancsnoknak:

— A diplomácia némelykor csodákat tud művelni.

E nyilatkozatokat Bécsben autentikusoknak mondják és épen azért ma este komolyan hittek a békében.

A magyar delegáció tagjai közül azok, akiknek birtokuk a szerb határ mellett van, — így például Tallián Béla is — viszont kijelentették, hogy a szerb nép nagyon föl van lázítva és nehezen lehet lecsillapítani.

A nagyhatalmak döntése.

— Állásfoglalás a béke mellett. —

Párisból jelentik: Ma minisztertanács volt együtt, amelyen maga Fallieres elnökölt. Beavatott helyről jelentik, hogy Franciaország és Oroszország között sikerült teljes egyetértést létrehozni a Balkán válság ügyének megoldására nézve. Ez a megegyezés abban áll, hogy a nagyhatalmak, vagy identikus, vagy kollektív jegyzékben hoznak a Portának tudomására, hogy a nagyhatalmak igyekezete arra irányul, hogy Törökország Macedóniában nagyobb reformokat vigyen keresztül. A nagyhatalmak fellépése megakadályozná azt, hogy a négy Balkán állam forduljon ilyen követelésekkel Törökországhoz, ami, ha megtörténne, ugy a háború veszélye nagyon is imminens volna. Ebben az esetben, ha tudniillik a nagyhatalmak lépneek közbe, ugy Bulgári kénytelen volna, ha nehezen is, de lemondani minden iniciatíváról. Szerbia, Montenegró és Görögország pedig nem is mernének megmoccanni sem, mihielyt egyszer a nagyhatalmak vennék kezükbe a macedóniai reformok ügyének elintézését. Természetesen a nagyhatalmak nem terjesztenék elő mindazon követeléseket, amelyeket a négy balkáni állam támasztott, hanem csak az okvetlenül megvalósítandó reformok keresztülvitelét kívánnák.

Párisból jelentik: Több oldalról az a kívánság jut kifejezésre a diplomáciai körökben, hogy Oroszország és Magyarország-Ausztria a leghatározottabban eréllyel érvényesítsék hatalmukat a béke fentartása érdekében. A békében reménykedők leginkább Ferenc József király feltétlenül békét kívánó meggyőződésére számítanak. Az európai hatalmak általában azon a nézetten vannak, hogy a béke megóvása a monarchia kezei között van, de különben is épen Ausztria-Magyarországnak áll legjobban érdekében a Balkán béke zavartalanlaga.

Páris, október 3. A ma délután lefolyt diplomáciai fogadtatáson Poincaré miniszterelnök és külügyminiszter Bulgária, Szerbia, Görögország és

Montenegró képviselői előtt lakónikus és nyomatékos módon rámutatott a kormányai által tett intézkedésekre és kijelentette, hogy ezek az államok a maguk elé tűzött cél érdekében is tartózkodjanak minden oly lépéstől, amely a békét veszélyeztetethetné. Poincaré miniszterelnök Anglia, Németország, Olaszország és Oroszország nagyköveteivel is igen hosszú tanácskozást folytatott a balkánfélszigeti helyzetről.

Paris, október 3. Poincaré miniszterelnök és külügyminiszter este 10 órakor fogadta Szasszonov orosz külügyminisztert. A két államférfiu tanácskozása éjjel 10 órától 1/2, 12 ig tartott és szinte kizárólag a balkánfélszigeti helyzetről és a béke érdekében teendő intézkedésekről szolt. Poincaré miniszterelnök holnap délelőtt megint tanácskozik Szasszonov orosz külügyminiszterrel.

Párisból jelentik: Szófiából érkezett híradás szerint Bulgária azt követeli, hogy egy belga, vagy swejci alattvaló neveztesse ki Macedónia kormányzójává, továbbá, hogy nemzeti tanácsot hívjanak össze és valamilyen formában európai ellenőrzés szerveztessék.

Berlinből jelentik: Német katonai körökben szemben a politikai körök véleményével igen pesszimiztikus a hangulat s azzal argumentálnak, hogy a jelenlegi pillanat igen alkalmas Törökországra a tekintetben, hogy néhány évre nyugalmat szerezzen magának a balkáni államokkal szemben. Német katonai körökben Törökország haderejét nagyra hecsülik. Ezzel szemben politikai körökben optimisztikusan itélik meg a helyzetet. Azt állítják, hogy a hatalmak közti tárgyalások öröndetes haladást mutatnak, amihez különösen Sasszanoff párisi tárgyalásai járultak hozzá. A diplomácia még jobban titkolózik, mint eddig. Nincs kizárva, hogy a hatalmak jelenlegi akciója arra irányul, hogy kollektíve járjanak el Törökországnál bizonyos reformok megvalósítása végett Macedóniában. Az a hír, hogy ma ultimátumot adtak volna át Törökországnak, itteni politikai körök véleménye szerint ép oly hamis, mint az, hogy holnap fognak átnyújtani ultimátumot. Néhány nap még el fog telni és ezt a nemzetközi diplomácia minden irányban ki fogja használni, ugy, hogy valószínűleg ultimátum átnyújtására nem is kerül a sor.

Pétervár, október 3. A Novoje Vremja a lap élén a következő értesítést közli: Az illetékes körök ma megnyugtatóbb híreket kaptak. Vilmos császár elutasító választ adott Berchtold grófnak arra a kérdésére vajon abban az esetben, ha Ausztria és Magyarország a Balkán-félszigeten előrenyomulhat, Németország Ausztriának és Magyarországnak ezt az akcióját támogatná-e épen ugy, mint annak idején Bosznia annexiójának idejében.

Pétervárról jelentik: Ma hivatalosan egybehiúdták az összes nagyobb pétervári bankok főnökeit és tudomásukra adták, hogy egyelőre semmi nagyobb aggodalom-a nincs ok.

Pétervár, október 3. A pétervári tőzsdén legutóbb történt árfolyamesés alkalmából a pénzügyminisztérium hivatalos közlege rámutat arra, hogy komoly pánikra nincsen ok. A pánik magyarázata a spekulánsok rendkívül nagyfokú érzékenységében és a nagyközönség csekély ellenálló képességében található meg.

Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse estilapja a balkáni helyzetről írva a következőket is megemlíti: A hatalmak pénzügyi nyomást is fognak gyakorolni a Balkán államokra. Az első jelek az, hogy a francia bankok rendre visszatartották Bulgária ajánlatát és nem bocsátanak pénzt rendelkezésükre. Bulgáriának a mozgósítás minden napja közel két millió frankba kerül, a többi fegyverben álló országoknak sem sokkal kevesebbe. Honnan vegyenek ezek a nyomorult

szegény országok pénzt, ha a francia és német bankok becsukják előttük a Wertheim szekrényeket?

Bécs, október 3. Diplomáciai forrásból származó hírek szerint monarchiánk és az orosz birodalom közt formális szerződés jött létre arra nézve, hogy kölcsönös garanciát vállalnak egymással szemben az, iránt, hogy egyetlen lépést sem tesznek egymás megkérdőjelezése nélkül a Balkán-kérdésben.

Belgrád, október 3. Ugron István osztrák-magyar nagykövet a német nagykövettel együtt fölkereste Pasics miniszterelnököt s kijelentették előtte, hogy kormányaik a leghatározottabban kívánják, hogy Szerbia igyekezzék a békét fönntartani.

Konstantinápolyból jelentik: Mindez ideig a Balkán államok konstantinápolyi képviselői még semmiféle ultimátumot nem adtak át a portánál.

Pesszimisztikus felfogás.

Páris, október 3. A porta kijelentette a hatalmaknak, hogy konferenzia összehívását tekinti a megoldás legjobb módjának, annyiival inkább, mert az utóbbi időben a hármasszövetség és az ántant hatalmak között és különösen Ausztria és Magyarország és Oroszország között oly jó viszony jött létre, hogy diplomáciai kisiklástól nem kell félni.

Berlinből jelentik: Az itteni török követségen azt a nézetet vallják, hogy a háború kitörése nehezen lesz elkerülhető, mert a Balkán-államok fellépése eddig rendkívül ellenséges szándékokat árult el. Éppen ez a vehemens támadás tette szükségessé, hogy Törökország is fegyveres előkészületeket tegyen. A követség Konstantinápolyból arról kapott értesítést, hogy ott is csak Oroszország és a monarchia együttes akciójától várnak valamelyes fordulatot a béke felé.

Konstantinápoly, október 3. A balkáni államok diplomáciai képviselői jelentik, hogy a helyzet tegnap óta nagyon megrosszabbodott és hogy a háború kitörése nem valószínű. Májig egyikük sem kapott utasítást az ultimátum átnyújtására.

Atén, október 3. Jól értesült körök azt hiszik, hogy az összes Balkán államok mozgósítása két hét alatt be lesz fejezve. Ez alatt együttes lépést fognak tenni a portánál és a közös mozgósítás megszüntetésének föltételét követeléseik és a reformok megvalósítását és a rossz kormányzás megszüntetését fogják követelni. Ki fogják jelenteni, hogy az összes nagyhatalmaknak közbelépése nem fogja őket szándékuktól eltántorítani és a háború okvetlenül ki fog törni.

Olasz-török béke?

Konstantinápolyból jelentik: A Credit Lyonnais itteni fiókja ma táviratot kapott, mely szerint a Törökország és Olaszország közötti békét már aláírták volna.

A határokon minden csendes.

Konstantinápolyból jelentik: Ide érkezett sürgöny szerint török csapatok és bolgár katonák között Musztafapasa mellett harc volt. A bolgárok négy halottat veszítettek.

Konstantinápolyból jelentik: A török bolgár határon levő falvak lakosai — úgy a törökök, mint a bolgárok — kiköltöztek a thonaikból és a határtól négy óra járásnyi távolságban telepedtek meg, hogy az első összeütközések tűzvonalából kikerüljenek.

Belgrádból jelentik: A külügyminisztériumban ma délután arra a kérdésre, igaz-e, hogy összetűzések voltak a határon, kijelentették, hogy ez nem igaz. A határokon egyelőre teljes a nyugalom.

Minden bolgár katona.

— Bulgária készülődése. —

Szófia, október 3. A bolgár fővárosban, Szófiában óriási az izgalom, amióta a koronatanács döntését kihirdették. Míg a minisztertanács értekezett, tizezrek gyűltek a palota elé és várták az eredmény kihirdetését. Délután négy órakor Danev dr., a szobranje elnöke kilépett az erkélyre és az ujjongó nép előtt felolvasta a mozgósítást elrendelő ukázt. Nagy tapsal és helyesléssel fogadta a tömeg a harci határozatot.

E döntés után a nép, amely alig várja az ellenségeskedés megkezdését, az élelmiszeres boltok elé vonult. Százas csapatokban rohantak meg a kereskedőket s mindenki egész megtakarított pénzén, több száz korona értékben akart élelmiszert vásárolni a háború előreláthatólag inséges napjaira. Erre a rengeteg keresletre minden élelmiszer ára hihetetlen magasra szökött. A kereskedők a kínáló alkalmat arra használták föl, hogy az eddiginél kétszeres, sőt háromszorta magasabb árakat szabtak. A hatóság beleavatkozott ebbe a kizsákmányoló üzletbe s nem sokára szuronyos katonák állottak el a boltok ajtaját. A katonák figyelmeztették a kereskedőket, hogy semmit sem szabad drágábban adni, mint a mozgósítás előtt. Az utcákat dobos és kürtös katonák járták be és kihirdették, hogy minden tizenöt évet betöltött és hatvan évet túl nem haladott polgár, akár volt katona, akár nem, köteles fegyverbe állani. Nyomban megkezdődött a rekruták kiképzése. Mindenkit besoroztak és a beosztott ujoncokat rögtön vonatra ültették, hogy csapataikhoz szállítsák őket. A csapatok állandóan mennek a határ felé. Minden állomáson diadalal fogadják a katonákat, akikre virágos hull végig minden állomáson a török határig, ahol már farkasszemmel néz a készenlében álló török katonaság.

Szófia, október 3. A háborúért lelkesedik az egész ország. A vidékről beérkezett összes jelentések szerint a nép türelmetlenül várja, hogy a hadsereg a műveleteket megkezdje. Itt a fővárosban teljesen megszűnt minden üzleti forgalom. Az üzletek háromnegyedrésze zárva van. A kocsiközlekedés megszűnt. Sajátságos lelkes, de egyben ideges és remegő hangulat vesz erőt az embereken. A háború! ez a szó lebeg mindenki ajkán, a háború, melynek a kitörését óhajtják, biztosra veszik és mégis rettegnek tőle. A katonai körök véleménye szerint a háború körülbelül három hónapig fog tartani.

Szófiából jelenti a New York Herald tudósítója: A szófiái pályaudvarról másfél nap óta éjjel-nappal egymásután indulnak a katonai vonatok. Minden vonat legalább tizenkét kocsiból áll. Minden egyes kocsiiban 55 embert és 8 lovat visznek dél felé a török határra. Az utolsó katonai vonatokat zsúfolásig megtölték katonákkal, úgy, hogy a szerencsétlen bolgár katonák egymás hegyén-hátán, a lépcsőkön, ütközőkön, kocsik tetjén kénytelenek megtenni a 16–20 órás utat a határig. A bolgárok harcias heve egyenesen a deliriosus örvongással határos. „Letiporjuk, összegázoljuk Törökországot!” — orditozzák az utra induló, lerészegített katonák.

Szófia, október 3. A bolgár és a török határcsapatok azt a parancsot kapták, hogy a határról kevésse vonuljanak vissza és hogy minden fölösleges konfliktust kerüljenek.

Szófia, október 3. A bolgár távirati ügynökség jelenti: A Havas-ügynökség jelentése a párisi bolgár követnek előleg dolgában tett lépéseiről helyreigazításra szorul. A való tényállás az, hogy a bolgár kormány nem husz vagy tiz millió kölcsön miatt, hanem már tavasz óta 180 millió kölcsön miatt folytat tárgyalásokat.

Konstantinápoly, október 3. A külügyminisztérium kommunikét tesz közzé, mely ismerteti azokat az üldözéseket, amelyeknek Filippopoliszban ki vannak téve a muzulmánok a mozgósítás alkalmával. Az ottani muzulmánok állandó rettegésben élnek. A török konzult és a konzulátus személyzetét bolgárok inzultálták. Azokat a muzulmánokat, akik előjönnek lakásaikból, elfogják és a kaszárnyákba internálják.

London, október 3. A bolgár kormány több kiváló angol aviatikust hadicélokra szerződtetett. A szerződéseket tegnap délután táviratban kötötték meg.

Belgrád hangulata.

— Ugron követ bizik a békében. —

Belgrád, október 3. Tegnap este diadalünnepet ülték Belgrádban arra a hírre, hogy Szerbia még az ellenségeskedés megkezdése előtt megkaparintotta az első hadi zsákmányt Törökországtól. Tegnap megérkezett a belgrádi állomásra tizenhárom vagon hadiszert, köztük három aeroplán, amelyet a Schenker-cég küldött Németországból a török hadsereg részére. Még utban volt a sok hadi anyag, mikor a cég megtudta, hogy Szerbia mozgósított. A cég főnöke nyomban táviratozott a zimonyi pályaudvarra, hogy tartsák föl az árukat. De a letiltás későn érkezett, Zimonyból már továbbították a hadiszert az előírt utirányban Belgrádon át, ahol a szerbek azonban lefoglalták.

A szerbek hadi készülődése annyira előrehaladt, hogy már a vezéreket is kinevezték. Sándor trónörökösöt a Murava-divízió, György herceget az önkéntes csapatok parancsnokává nevezték ki. Bogovics generális hadügyminiszter lett Putnik tábornok helyett, akit a szerb hadsereg vezérkari főnökévé neveztek ki ma délután.

A nép biztosra veszi a háborút s azért mindenki készül a hadviselés kínos napjaira. Ma délután megrohanták a bankokat a betevők: iparosok, kereskedők és vidéki parasztok, pénzeiket követelték. Egy ideig fizették a betéteket, de aztán a bankok kénytelenek voltak beszüntetni a kifizetéseket. Erre a tömeg a bankok előtt fenyegetődzött és tüntetett. A háborgás és zavar elcsatítására katonákat vezényeltek ki, akik szuronyosan nyomultak elő és szétkergették a tömeget.

Ma nagy politikai eseményekre volt kilátás. A szkupstina mai ülésén kellett volna a trónbeszédnek elhangzania. Péter király azonban súlyos beteg. A zsába gyöttri, gyakran ájulásba esik s napok óta nem tudott kimozdulni szobájából. E miatt minden szín és minden nagyobb zaj nélkül múlt el a politika nyitánya. A szkupstina ülése ma délután tíz órakor kezdődött. Előbb a szkupstina templomában gyűltek össze a parlament tagjai. Mindenki állva hallgatta végig az istentiszteletet a rozoga, régi templomban, amely keleti csillogással és rikító pompával van berendezve. Mikor elhangzott a Goszpodji pomiluj, a képviselők alázattal meghajtották fejüket s a papképviselek letérdeltek az ikonosztáz nyitott ajtai mögött. A belgrádi érsek celebrálta a misét, amely után a parlament üléstermébe vonultak a képviselők.

Az ülés kezdete után a képviselők pártok szerint csoportba verődve beszélgettek. A kormány néhány tagja Draskoviccsal tárgyal, az ellenzék vezérével, aki biztosítja a kormányt, hogy a szerb ellenzék most mindenben egyetért az intézkedésekkel. És csakugyan valamennyi párt egyetért a kormánnyal. Az ellenzéki csoportok, hogy demonstrálják csatlakozásukat, nem tartanak külön konferenciákat.

Fél tizenegykor nyitotta meg a szkupstina ülését Nikolics elnök. Az ülésterem és a karzat zsúfolásig megtelt, csak a diplomaták páholya volt üres. Szárazon, röviden beszél az elnök, a háborút és mozgósítást nem is érinti, csak pár szóban okolja meg, hogy a hirtelen fordulat miatt nyolc nappal előbb kellett összehívni a szkupstinát, mint tervezték. A teljesen színtelen elnöki enunciació után rátértek az ülés egyetlen programjára, az elnök választására. A szkupstina legközelebbi üléseit a legnagyobb izgalommal várják Belgrádban és egész Szerbiában, mert a szerb alkotmány értelmében a király csak akkor üzenhet háborút, ha a szkupstina ehhez hozzájárul.

Ma délután Ugron István osztrák-magyar nagykövet fogadott egy újságíró, akinek a következőkben nyilatkozott a háború dolgáról:

— A helyzet — mondta — két nap óta nem változott. Tegnap Arzaria effendi török követ járt Pasicsnál, akivel hosszasan tanácskozott. Az a nézetem, hogy a mozgósítást elrendelt államok a vilajetek külön autonómiája helyett megelégszenek egynémely reformokkal. Ilyen módon a háború elkerülhető. Az a megfigyelésem, hogy Szerbiában az ellenszenv az utóbbi napokban nagyban csökkent Ausztria-Magyarország ellen. Szerbia csodás gyorsan hajította végre a mozgósítást. Ezt megelégedéssel konstataálta az egész diplomáciai kar.

A nagykövet optimisztikus véleményével szemben a belgrádi hivatalos körök biztosra veszik a háborút, amelyet csak napok, esetleg órák kérdésének tartanak.

Belgrádból jelentik: Tegnap óta Belgrád utcáin és Szerbia minden községében vérvörös plakátokat osztogatnak, amelyen a „Szerb-testvériség társaság” a következő felszólítást intézi a szerbekhez.

Testvéreink! A tettek ideje közeledik. A harci riadó hangja harsog Szerbia rétein és mezőin végig, a Balkán hegység szikláira felé. Szerbia szabad népe kirántotta kardját hüvelyéből, hogy felszabadítsa Dusan cár ősi birodalmát. Oszéria és Macedónia népe hálát ad istennek, hogy ti megmentésükre készek vagytok véretek is ontani.

A felhívás ezzel a felkiáltással végződik: Szabadság, vagy halál!

Belgrád, október 3. A nagyhatalmak képviselői felszólították a szerb kormányt, hogy a mozgósított csapatokat ne küldje egészen a szerb-török határra, nehogy ezzel a helyzet kicsúcsosodjék. A szerb kormány erre azt felelte, hogy a szerb csapatok koncentrációja összefügg a török csapatok elhelyezésével. A szerb kormány kijelentette, hogy a nagyhatalmak kérésére való tekintettel egyelőre nem fogja visszahívni konstantinápolyi követét.

Zágráb, október 3. Az itt tartózkodó szerb és bolgár hadkötelezettek parancsnokságuk felhívása következtében ma csapatostul elutaztak. Az Obzor belgrádi értesítése szerint Szerbia hét-főn, október 7-én fogja Törökországnak a háborút megüzenni. A zimonyi postahivatalba ma egész délelőtt egyetlen postaszállítmány sem érkezett a balkáni államokból.

Belgrád, október 3. Hír szerint tegnap este Vranja területén összeütközés volt török és szerb csapatok között. A törökök megtámadták a szerb határőröket, akik visszavonultak a faluba, ahol a parasztok hozzájuk csatlakoztak. A harc három óra hosszáig tartott és száz török katona elesett. A szerbek vesztesége egy halott és több sebesült.

Görögország viziműveletei.

— A király bécsi tanácskozásai. —

Bécs október 3. A görög király ma délen szállójában közös kihallgatáson fogadta a francia, olasz és orosz nagykövetet.

London, október 3. A görög kormány megvett négy torpedóhajót, amelyet az argentinai köztársaság Birkenheadben rendelt meg. A hajók már majdnem egészen készen vannak s azt hiszik, hogy még Anglia semlegeségének proklamálása előtt el fognak indulni a görög vizek felé. Mind a négy hajón már a görög zászló lobog.

Atén, október 3. Nagy izgalmat keltett az a hír, hogy Törökország hadüzenet nélkül, a népjogok ellenére, számos görög gőzöst visszatart a konstantinápolyi kikötőben és nem engedi meg a Dardanellakon való átkelést.

Galac, október 3. A görög hajókat felszólították, hogy a Dunán maradjanak, mert Konstantinápoly előtt már több gőzöst lefoglaltak.

Konstantinápoly, október 3. A görög követ tegnap a külügyminiszterrel találkozott az ellen, hogy a tengerszorosokat elzárják görög kereskedelmi hajók előtt, amelyek semleges árut visznek. A török vizeken körülbelül nyolcvan görög gőzös van, nem számítva a rendkívül sok vitorláshajót. A görög kormány egy görög hajót, amely a Dardanellák felé indult, egy torpedóhajó által visszahívatott.

Róma, október 3. A Tribuna jelenti Livernóból: A Spetsai nevű görög cirkáló, mely javítás végett az Orlando hajógyárban van, aténi parancsra ma 600 tonna szennel és 36 tonna munióval Pireuszba fog indulni.

Miklós király a népéhez.

— A montenegróiak öröme. —

Cetinje, október 3. Tegnap itt lelkes manifestációk voltak. A tömeg a királyi palota elé vonult és a királyt és a trónörökös viharos ovációban részesítette. A király rövid beszédben a lakosságot higgadtságra intette. A mozgósítás — ugymond — még nem jelenti a háborút, de minden montenegrói ebben a komoly és súlyos időben hivatva van kötelességét megtenni és készen állani arra, hogy odamenjen, ahová a katonai hatóság küldi. A tüntetők azután az orosz, szerb, bolgár és görög követség elé vonultak, ahol ovációkban törtek ki. A mozgósítás híre az egész országban lelkes visszhangot keltett. Az iskolák zárva vannak, a közmunkák szünetelnek.

Körülhordják a próféta zászlóját.

— A török mozgósítás. —

Konstantinápoly, október 3. A különböző pártklubok azon óhajuknak adtak kifejezést, hogy most a választások kérdését félretegyék és gyűléseket rendezzenek a háború céljaira. A szebül kávéházakban élénken tárgyalják a háború kérdését. Számos család élelmiszerkészletekkel szerelte föl magát, mert attól tartanak, hogy az élelmiszerekben szükség fog beállani. Híre jár, hogy szükség esetén a lakosság azt fogja kívánni, hogy hordják körül a próféta zászlóját. Azt is beszélnek, hogy az összes nemzetiségek nagy gyűlést készítenek elő a háború mellett való állásfoglalás céljából. A rendőrség névsort készít a törökország területén lakó bolgár alattvalókról. Számos bolgár család elutazik. A rendőrség listát vezet a többi külföldiekről is, mert kémkedésektől tart. A hadügyminisztérium megtiltotta a sajtónak, hogy a katonai mozdulatokról híreket közöljön. Drinápoly felé megszünt a távirati összeköttetés. A tőzsde, amelyen ma délelőtt még baisesse volt, délután megnyugtató hírekre javult.

Ouchy, okt. 3. Resid basa kijelentette, hogy Törökországnak az európai vilajetekben százharmincezer katonája van és hogy néhány nap alatt ugyanannyit küldhet oda. Törökország reméli, hogy a háborút elkerülheti, de mindenre el van készülve. Arra a kérdésre, hogy a balkáni eseményeknek milyen befolyásuk van az Olaszországgal való tárgyalásra, Resid basa kijelentette, hogy a tárgyalás most simábban fog menni, mert a tisztek saját mesterségükkel nagyon el vannak foglalva.

Konstantinápoly, október 3. A török hadsereg stratégiai fölvetése két irányban fog történni. A nyugati hadsereg, amelynek főhadiszállása Janinában lesz, Riza basa vezénylete alatt lesz, a keleti hadsereg, amelynek főhadiszállása Sztambulban lesz, Abdulla basa parancsnoksága alatt fog állni. Abdulla basa ötven éves, von der Goltz marsal iskolájából való és az ő hadsegéde volt; tökéletesen ismeri az újabb taktikát, az általa kiképezett tisztek már 1897-ben nagy képzettségüknek bizonyosságát adták. Abdul Hamid alatt az új hadvezér tétlenségre volt kárhoztatva, de a forradalom után V. Mohamed kinevezte őt a perzsa orosz határon lévő hadtest parancsnokává, később a második hadtest parancsnokává és legutóbb a szmirnai hadtest főparancsnokává és csak néhány héttel ezelőtt érkezett vissza Konstantinápolyba.

Konstantinápoly, október 3. Török forrásból származó jelentések szerint Törökország minden részében nagy lelkesedéssel fogadták a mozgósítási parancsot. A háború népszerűnek látszik. Mindenfelé felhívásokat bocsátottak ki a lakossághoz, hogy jelentkezzenek önként katonai szolgálatra.

Konstantinápoly, október 3. A Konstantinápolyba behívott tartalékosok zenészővel és nagy lelkesedéssel vonulnak át az utcákon.

Konstantinápoly, október 3. A kormány az összes török hajókat szállítás céljaira lefoglalta. A pártvezérek azzal a tervvel foglalkoznak, bizalmat

akarnak szavazni a kormánynak s ki fogják jelenteni, hogy a török nép bizik a hadseregben és a legnagyobb áldozatokra készen van. A mozgósítási dekrétum csak az I., II. és III. hadseregfelügyelőség területére szól, ez utóbbira csak részben. Szíriában és Mezopotámiában nem mozgósítanak. Összesen 88 török hadosztályt fognak mozgósítani. A mobilizációt gyorsan hajlják végre.

Konstantinápoly, október 3. Tegnap este óta a vasúti forgalom Európa felé és Szaloniki felé megakadt. A vonatok csak Drinápolyig közlekednek. A konvencionális expresszvonat ma este érkezik utoljára. Ezentúl Európába csak Konstanza felé lehet jutni.

Börtönre ítélt lelkész.

— Váltóhamisító román pap. —

Távirati tudósítás.

Temesvár, október 3.

Egy lerongyolódott, zsiros ruhájú, borzas haju, beretváltatlan arcu fiatalember ült ma a temesvári törvényszéknél a vádlottak padján Rettenetes szegénység égbekiáltó nyomorúság lakozhat ott, ahol ez a szerencsétlen pap működik. Petercse (Petirs, Temesmegye, lippai járás) a neve annak az eldugott, szegény falunak, ahol Bencsekán János a román lelkész. E falu kultúrálanság tekintetében felveheti a versenyt egy afrikai négerfaluvall. Hiszen Petercsén összesen két ember tud írni, olvasni.

Ide, a kulturálanság és az ázsiai viszonyok között tengődő nép közé került Bencsekán János görög keleti román lelkész. Iskolát végzett, teológiát járt, magyarul is beszélő pap. Iljan került ide s ma, alig pár évi működés után rettenetes jövő vár rá. A börtön kapui nyílnak meg előtte, megbélyegzett ember lesz belőle. Bencsekán János tisztelendő ur váltókat hamisított. Súlyos bűn, meggondolatlan cselekedet volt. Pár nap előtt egy rendbeli közokirathamisítás miatt került a törvényszék elé, amely akkor felmentette a vád alól. Ma nem volt szerencséje. Három rendbeli váltóhamisítás miatt vonták felelősségre. Könnyen hamisított, mert ő írta az írástudatlan lakosok neveit a váltókra, akik így vették fel a pénzt.

Megbízta benne, hiszen a lelképásztoruk volt. Így aztán Bencsekán leszámítottatott olyan váltókat is, amelyekről a felek nem tudtak s a pénzt ő vágta zsebre. A három váltó után pár száz koronát kapott a Lipována lippai takaréktársaságnál. Egy ideig törlesztette is a szerencsétlen, nyomorgó pap, de aztán nem volt pénze s a váltópör folyamán kiderült a bűnös manipuláció. A törvényszék bűnösnek mondotta ki s nyolc havi börtönre ítélte.

VIDÉK.

Vasúti előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter legutóbb a következő előmunkálatot adta ki egy év tartamára: Lovag Wessely Károly építési tanácsosnak az arad-hegyaljai helyi érdekű motoros vasut Pankota állomásából kiindulólág Magyarád, Szekesaranyág, Doroszlófalva, Dud és Feltót községek érintésével Zarándnadas községig, valamint Feltót községtől Kavna és Lugozó községeken át Selénd községig vezetendő 10 méteres nyomtávu helyi érdekű vasutvonalra.

Sorozás. Magyarpécskán ma folytatták a sorozást. Sor alá került 262 legnagyobb részben ópécskai legény, a kik közül 105 vált be katonának.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Okt. 4. Péntek: *Ártatlan Zsuzsi*, operette (Hajduska László felléptével.)

Okt. 5. szombat: *Hadak utja*.

Okt. 6. vasárnap: *Hadak utja*.

Az aradi kulturpalota képtára.

— 80 darab festmény. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 3.

Arad polgármestere a város közönsége nevében kérvényt intézett a közoktatásügyi miniszterhez, hogy az aradi kulturpalotában létesítendő képtár részére az állam tulajdonát képező, de az állami képtárakban helyszüke miatt el nem helyezhető festményekből megfelelő gyűjteményt engedjen át. A közoktatásügyi miniszter a kérvényt a szépművészeti muzeumok igazgatóságának különös figyelmébe ajánlotta.

Az igazgatóság utasítása alapján szemléltette meg néhány nap előtt Rózsaffy Dezső dr. festőművész a leendő képtár helyiségeit, hogy azok alapterületéről, a falak méreteiről, a helyiségek megvilágításáról kimerítő jelentést tegyen. A kedvező jelentéssel kapcsolatban az igazgatóság az aradi képtár részére leküldendő festmények jegyzékét már egybeállította.

Rózsaffy dr.-nak a Kölcsey-egyesület elnökéhez küldött levele szerint Arad mintegy 80 darab festményt kap, még pedig olyan értékes gyűjteményt, hogy ha hazai festőművészeti gyűjteményről lesz szó, a budapesti Szépművészeti muzeum után az aradi képtárt fogják emlegetni. A gyűjteményben Litzermayer, Munkácsy, Zichy Mihály, Szinnyi Merse Pál, Lotz, Székely Bertalan és a XIX. század minden neves művésze képviselve lesz, úgy, hogy a magyar festőművészet XIX. századbeli fejlődése értékes és összefüggő láncolatban látható. A leküldendő gyűjtemény értéke több százezer korona.

* Ajándék az aradi muzeumnak. Pálfi Antal, a ki az aradi ereklye-muzeumot már több emléktárggyal gazdagította, újabban egy festményt küldött a muzeumnak ajándékba. A festmény Barabás Miklós festőművésznek „Cigány karaván” cím alatt ismert eredeti műve. Petőfi Sándort a „Szent Kleofás” kezdetű költeményének megírására ösztönözte. A muzeum vezetősége felkérte Rózsaffy Dezső dr.-t, az Országos Szépművészeti Muzeum szakértőjét, hogy a kép eredetének hitelességére nézve nyilatkozzon szíveskedjék. Rózsaffy dr.-nak a muzeum vezetőségéhez intézett levele szerint „a kép hitelessége babonyítottnak látszik.” Rózsaffy egyben kéri, hogy a kép restaurálás céljából a szépművészeti muzeumhoz felküldessék s engedély adassék arra, hogy a „mindenképen érdekes lelet” lefényképeztessék és részletes ismertetése valamely fővárosi illusztrált lapban közöltessék. Ez meg is történt.

* Ártatlan Zsuzsi új szereplővel. Pénteken az elmúlt szezon egyik legkitűnőbb, legnagyobb sikerű operett-száma, az Ártatlan Zsuzsi kerül színre. Az operett előadásának érdekességét növeli az, hogy ebben a darabban mutatkozik be a közönségnek Hajduska László, az aradi színház új sikhederszínésze, aki Vass Jenő örökét, Hubert báró szerepét játssza. A többi főszerepeket Diósi Nusi, Nógrádi Malvin, Benkőné, Huszár, Polgár, Győző, Várnay, Herold játsszák.

* Diszeloadás az aradi színházban. Az aradi gyásznap emlékeztető kegyeletos, diszes ünnepséggel üli meg az aradi színház. Október 5-én és 6-án Verő György látványos énekes színműve, az 1848. vagy a Hadak utja kerül színre: a darabban az egész társulat játszik. Az ünnepi előadást nyitány vezeti be; a darabot Keszler rendezi.

* Vasárnap délután Martosi-Jacobi-Bródy operettje, a Leányvásár kerül színre; a főszereplők Rontay, Diósi, Huszár, Győző, Benkőné, Polgár, Várnay, Herold lesznek ezuttal is.

* A gólya. A nyári szezon kitűnő slágere, A gólya angol bohózat kerül hétfőn színre. A darabot Beregi dr. rendezi, a főszerepeket Novák Irén, H. Harmath Józsa, Nógrádi, Delli, Keszler, Herold játsszák.

* Két premier. A jövő héten két premier lesz az aradi színházban. A hét elején a Víg-színház kitűnő vigjátéka, A piktorok megy, a hét végén pedig az Asszonyfalót mutatja be a társulat.

* „Tarantella.” (Szenzációs bohémdráma az Apolló-színházban.) Az őszi szezon egyik legsikerültebb többfelvonásos drámáját szerezte meg néhány napos bemutatásra az Apolló színház. Tarantella a címe ennek a kitűnő filmnek s ez az idegenül hangzó név egy spanyol táncot jelent, amelyet Aranka Egon, a fiatal festőművész modellja jár el egy estélyen. Ez a tánc megbűvöli a művész egyik barátját, aki halálosan szerelmes lesz a modellba. Aranka, a modell azonban a festőt szereti, bár ez nem nagyon hű hozzá, sőt nagyban udvarolgat a professzora leányának. Amikor ezt Aranka megtudja, mindent megtesz, hogy volt szerelmét visszahódítsa. Féltekenyű teszi Levinnel, a festő barátjával, akitől ékszereket fogad el. A festő tényleg haragra lobban emiatt s elűzi magától teljesen a szerencsétlen szerelmes leányt. Aranka, aki még mindig teljes szívvel szereti Egont, Levin lába elé veti a tőle kapott ékszereket, utána siet és könyörög neki, hogy fogadja vissza. Egon azonban mit sem akar tudni róla. Erre szerencsétlen gondolata támad: meg fog halni. Fölmege kis padlásszobájukba, kinyitja a gázcsapokat s lefekszik. Estefelé hazajön Egon. Kinyitja az ajtót, meggyújt egy gyufát s e percben egy borzasztó dörrenés hallatszik. A szobában fölgylt gáz fölrobbant és lángborította a lakást. A tűzoltók nagy küzdelemmel urra lesznek a tűzön s megtalálják Aranka szénné égett holttestét. Egon a kórházban lassanként települ s úgy érzi, mintha a mult sötét árnyai felolvadnának a jövő boldogságában. A nagy apparátussal készült 3 felvonásos drámát pénteken kezd bemutatni az Apolló (Az első előadás fel hat órakor kezdődik.) 177

* Keresztülhuzott tervek. (Óriási szenzáció az Urániában.) Nincs a világon még egy olyan mozgófénykép-színház, melyben olyan műsorokat mutatnának be, mint máától kezdve az Urániában. A legszenzációsabb norvég kép, a Keresztülhuzott tervek című háromfelvonásos dráma, mely csak most jelent meg, már pénteken bemutatásra kerül az Urániában. Ime az izgató dráma meséje. St. Germain grófnő szerelmes volt egy erre teljesen méltatlan emberbe, Armand grófba. Sokáig azt hitte, hogy szerelmében megjavíthatja őt, de nem sikerült s végre is felbontotta eljegyzését s mással jegyezte el magát. Armand grófnak, aki hitelezőit a gazdag házassággal biztatta, most mindenáron pénz kellett. Megakarja zsarolni a grófnőt a hozzá írt levelekkel. Felkeresi s a leveleket tartalmazó csomagot huszezer frankért átadja. Távozása után kiskü, hogy a csomagban a levelek helyett újságpapírok vannak, a gróf ismét csal. Izabella, Brown detektivhez fordul. Hiába fordulnak a bankhoz, a gróf már beváltotta a csekket, még pedig ötvenezer frankra meghamisítva. Ekkor lép működésbe a detektiv. Autón megy a gróf lakásához és úgy intézi, hogy épen ennek lakása előtt éri deflektus. A gróf barátságosan meginvitálja lakásába. Itt megtetszik a detektivnek egy régiség, melyet ötvenezer frankért megvesz a gróftól és arról írást adat magának. Csak ez kellett a titkosrendőrnek. Az írást vegyszerekkel eltávolítja és az aláírás fölé utasítást ír a bankhoz, ahol a gróf a grófnő leveleit depónálta, hogy a felmutatónak azok kiadandók. Most már csak a letétsekre ny kulcsára van szükség. Brown betöréssel szerzi meg a kulcsot és hozzá jut a levelekhez. A gróf üldözi a detektivet, de végül örül, hogy ép bőrrel megszabadult. A nagy szerű kép világszerte óriási hatást keltett és ugyanilyent fog aratni nálunk is. 175

* Az ideai könyvpiac szenzációs ujdonsága: Balla Ignác „Rothschildok” című könyve. Ára 7 kor. Kapható Kerpel könyvkereskedésében. Telefon 385.

Kifosztott földbirtokos.

— Egy előkelő család drámája. —

Távirati tudósítás.

Kassa, október 3.

Négy évvel ezelőtt K. J. földbirtokos teljesen lerongyolódva és kifosztva meghalt egy széken berendezett butorozott szobában. Az öreg elvonultságáról és szegénységének okáról valóságos rémregényeket alkotott és terjesztett a fantázia, bejárta az egész megyét, sőt még azon túl is elterjedt, mert az öreg ur fiatalkorában gazdagságával, deli természetével, de leginkább családi életével hírhedt alakká vált. Szájáról szájra járt híre és neve, mindenkinek volt hozzátengő valója, mert mindenki látta, vagy ismerte.

A földbirtokos fiatal feleségével tizenöt évig jól élt. Szerették egymást. Felesége egy bácskai grófi családdal is rokonságban állott, de ez abszolúte nem imponált férjének, mert tartotta magát olyan urnak, mint egy gróf.

Három gyermeke volt. Két fiú és egy leány. Fiait külföldön neveltette. Egész csinos vagyont költött rájuk. Kis leánya mellé két nevelőnőt hozatott.

Amíg a nevelőnők nem kerültek házába, rend, béke, szeretet, kölcsönös megbecsülés volt a házastársak életének alapja, mihielyt azonban ezek betették lábukat, egyszerre felborult minden házirend és kialudt a családi szentély tüze. Felesége férje arcán az unottság, idegesség barázdáit látta, valahányszor kérdezősködött levertségének okáról. Pedig nagyon jól tudott mindent. Tudta, hogy férje viszonyt kezdett egyik nevelőnővel. Először jó feleség módjára engedte férjét szerelmében kitombolni, nem tulajdonította ennek azt a rettenetes következményt, ami később valóban bekövetkezett.

Az asszony egy év alatt teljesen lesirta életét. Épp abban az időben, mikor férje a nevelőnővel külföldi turára utazott. Temetésénél megrázó jelenet játszódott le apa és fia között. A fiú követelték a nevelőnő kidobását, mert ha ezt nem teszi, úgy őt többé apjuknak el nem ismerik. Az apa hajthatatlan maradt. Nem a nevelőnőnek, hanem fiának adta ki útját. Mindkettőt ezenkívül dühében tüstént kitagadta.

A nevelőnő, aki egy stájerországi család gyermeke volt, e történetek fölött érzett dacos önérzettel a ház fölött urnő módjára uralkodni kezdett. A férfit teljesen hálójába kerítette. Ugy történt minden az egész háztartás körül, amint ő óhajtott. A hatás kedvéért apróbb cselofogáshoz is folyamodott. Mindig azzal állott a férfi elé, hogy szakít eddigi életmódjával és hazautazik. Persze tudta jól, hogy a férfi olyan lobogó szerelemmel vonzódik hozzá, ami kizártta teszi elutazását. De nem is ez volt a célja. Nagy jeleneteket rögtönzött ilyenkor a földbirtokos előtt s hogy erősebben magához láncolja őt, bizalmának s szeretetének jeléül átíratásokat eszközölt hol a házából, hol a birtokaiból a nevelőnő javára.

Ez mind kevés volt. Addig nem volt türelme, míg teljesen ki nem fosztotta vagyonából a dúsgazdag embert. A szó szoros értelmében kifosztotta s kizsaratolta őt. És mindehhez még lelkiileg is tönkretette.

Halála után a rokonság legerélyesebben akart eljárni a nevelőnő ellen. De már késő volt. Megszökött rengeteg készpénzzel, míg az ingatlanokat a rokonság kezében hagyta. Négy éve tart a nyomozás. Azt hiszik, hogy Kassán lakik álnev alatt, mert ott él egy unokahuga szintén nevelőnői állásban. Az utóbbi napokban ismeretlenül följelentés érkezett ellene. A rendőrség figyelmét hívják fel arra az egyénre, ki a nevelőnővel egy másik fess nő kíséretében állandóan este 8 óra körül a ligetben gyanusan sétál. E kíséző férfit tartják annak, kinél elhelyezve van a földbirtokos rengeteg pénze.

Kifütyült primadonna.

— Színházi botrányok. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 3.

Immár teljes erővel indult meg az élet Thália herkeiben. A lapok *Színház* rovata kommunikál telik meg, de jut hely egy-két botrányocskára is, amelynek központjában rendszerint a színészvilág nőnemű tagjai állanak.

A színházi botrányok sorában is csaknem páratlanul áll azonban az, ami legutóbb Nagyváradon történt. Tegnap a „Cigányszerzem” előadásán a zsúfolásig megtelt színház közönsége formálisan *kifütyülte*, *kipisszegté a színház primadonnáját, Lónyay Piroskát*. Amikor egyik jelenete után a karzaton néhány gyenge taps hallatszott, az egész közönség mintegy adott jelre püsszegésben tört ki és ez a püsszegés jó néhány percig eltartott. És érdekes, hogy a tüntetésben a legelőkelőbb publikum, a *páholy közönsége* vezetett. A tüntetés azután tovább tartott és ahányszor egy taps hangzott fel, a közönség mindannyiszor erőteljes püsszegésben foglalt állást Lónyay Piroška ellen.

A nagyváradai publikum tulajdonképpen nem is a primadonna ellen demonstrált. A tüntetés a színigazgató, Erdélyi Miklósnak szolt, aki a finnyás nagyváradai közönség igényeit oly taggal akarta kielégíteni, aki nem tûti meg a Szilgigeti-színház primadonna-mértékét. Tudni kell ugyanis, hogy Lónyay Piroška nem rendelkezik szerencsés külsevel és tehetsége sem olyan nagy, hogy ez külsejének hátrányait ellensúlyozni tudta volna. A nagyváradai publikum nem hajlandó Zsigmondy Anna után, aki tudvalevőleg férjhez ment, Lónyay Piroskát utódnak akceptálni.

A szokatlan tüntetés természetesen roppant kellemetlenül érinti Erdélyi Miklós színigazgatót. Egy váradai lap munkatársa ma kérdést intézett az igazgatóhoz aziránt, hogy respektálja-e a közönség tüntetését és Lónyay Piroška szerződésével megoldottnak tekintie a primadonna válságot. A színigazgató a következőket mondotta:

— A primadonnáválság még mindig akut. A szerencsétlen körülmények összejárásása okozta, hogy a színháznak ezidőszereint még nincs megfelelő primadonnája. Ez nem rajtam mulott. A szerződések normális idején én leszerződöttem *Percei Sári*-t, aki jelenleg a Király Színház tagja és a társulat tagja volt Zsigmondy Anna is. Juliusban azonban, amikor már minden valamirevaló színésznőnek meg van a szerződése, *Percei Sári* itthagytott faképnél és elszerződött a Király Színházhoz, Zsigmondy Anna pedig váratlanul férjhez ment és megvált a színházától. Így tehát kényserhelyzetben voltam és leszerződöttem Lónyay Piroskát. Igyekezni fogok azonban segíteni a bajon és megírtam már a lépéseket aziránt, hogy a közönségnek ne legyen oka zugolódni.

A nagyváradai publikum most érdeklődéssel várja, hogy mit fog hozni a színigazgató Nagyváradra.

Egy másik színi afféról is írnak a lapok. Ez azonban súlyosabb, mint az előbbi. Itt két színigazgató kapott össze és az egyik bűnvádi feljelentést tett kollégája ellen. Körülbelül két hónappal ezelőtt *Pilisi Lajos* volt színigazgató följelentést tett *Fehér Vilmos* színidirektor ellen lopás, csalás és sikkasztás miatt. *Pilisi* azt adta elő, hogy mikor töle az Országos Színészeti Egyesület fegyelmi ügyek miatt megvonta a színigazgatói engedélyt, *Fehér Vilmos* elment a feleségéhez és átvette az egész színházi felszerelést, az asszonynak azt mondotta, hogy erre megbízást kapott *Pilisitől*.

Ebben az ügyben nyomoz most a budapesti rendőrség. A napokban a makói bűnügyi rendőr kapitány maga elé idézte tanú kihallgatásra *Nádasy József* színigazgatót, aki a vádcselékmeny idején a Színészegyesület biztosa volt. *Nádasy*-nak a következő vallomását foglalták jegyzőkönyvbe.

— Nem igaz, hogy *Fehér Vilmos* jogtalanul jutott a felszereléshez, mert amikor *Pilisi* megfosztották koncessziójától, ő *Fehér Vilmost*, mint arra legérdemesebbet tette meg igazgatónak és

mint ilyen, a különben is csekély értéket képviselő felszerelés használatáért napi négy korona használati díjat és *Pilisinének* 240 korona havi fizetést biztosított.

A rendőrség az eljárást tovább is folytatja.

HIREK.

Letartóztatott ál-milliomos.

— Rejtelmes idegen. —

Távirati tudósítás.

Temesvár, október 3

Hegedűs Károly temesvári polgári rendőrnek feltűnt, hogy napok óta egy gyanús idegen ólálkodik a gyárvárosi Három Rózsa szálloda körül. Igazolásra szólította fel az illetőt és bekísérte a főkapitányságra. Itt csakhamar kiderült, hogy a bekísért egyén *Szimityán Opreán* 25 éves, bukaresti illetőségű katonaszökevény, ki már hetek óta csatangol Magyarországon és az előjelek után ítélve, mint utazó zsebtolvaj veszélyezteteti itt a közbiztonságot. Megmotozása alkalmával Budapestre, Aradra, Szegedre, Békéscsabára és Lugosra szóló első és másodosztályú gyorsvonati menetjegyeket találtak nála, továbbá *Kadaria Lázár* és *Gildi Magdolna* névre szóló cselédkönyveket, egy *Pap György* névre szóló honvédségi igazoló könyvet és 85 korona 18 fillér összegű készpénzt. Egymásután derültek ki a rendőrségnek *Szimityán* temesvári viselt dolgai.

A jeles firma két nap előtt érkezett Temesvárra és a gyárvárosi Rózsa szállodában vett lakást. Itt beszédbe elegyedett *Kadaria Lázár* háziszolgával, milliomosnak adta ki magát és rábeszélte őt, hogy jöjjön ki vele Romániába, 100 korona havi fizetéssel fogja magánál alkalmazni. Nem lesz más dolga, mint hogy az automobilján töljön a soffőr mellett. *Kadaria* boldogan fogadta a fényesen dotált és gondtalan állást és nyomban át is adott száz korona kauciót a román urnak. *Szimityán* pedig tovább folytatta mesterkedéseit. Megismerkedett egy *Gildi Magdolna* nevű, 19 éves, dentai illetőségű cselédleánnyal és arra igyekezett őt rábírní, hogy jöjjön vele Bukarestbe, hol a nővére mellett társalkodónőnek alkalmazza majd 30 korona havi fizetéssel.

Todoreszku Gyorgyina tizennyolc éves cselédet is mindenáron magával akarta csábítani azzal, hogy Romániában majd fényes állást szerez neki. Mindezek alapján a rendőrség egyelőre *leánykereskedés, kerítés, csalás és zsebtolvajlás* miatt indított *Szimityán* ellen eljárást. A gyanúsított egyelőre csak annyit volt hajlandó beismerni, hogy Romániában kétszáz koronát lopott és ezzel a pénzzel jött Magyarországra, hogy itt munkát keressen. Saját cselekedetei megcáfolják azonban védekezését és úgy látszik, hogy temesvári viselt dolgain kívül súlyosabb bűncselekmények is terhelik lelkét, mert nagyon megijedt, mikor azt hallotta, hogy Budapestre, vagy pláne Bukarestbe fogják visszaszállítani. *Szimityánt* a rendőrség lefényképeztette és átszállítja az ügyészséghez.

— Merre utazzék a török trónörökös?

Bécsből jelentik: A török trónörökös tudvalevőleg néhány hét óta Edlachban tartózkodik. Környezetében azt hitték, hogy a zavaros viszonyokra való tekintettel vissza fog térni a közeli napokban Törökországba. A nehézség csak az volt, hogy nem tudták, mely utvonalon történjek a visszatérés. A legrövidebb lett volna kétségtelenül a belgrád-szófiai út, de a jelenlegi viszonyok közt ez nem lett volna tanácsos. Az *Adrián* át pedig a még mindig tartó olasz-török háború miatt volt bajos az átkelés. A bécsi török nagykövetség kijelenti, hogy a török trónörökös egyelőre Edlachban szándékszik maradni, de abban az esetben is, hogyha haza szándékozna menni, ez minden nehézség nélkül megtörténhetne.

— A hadsereg milliói. *Bécsből* jelentik: A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság hadügyi albizottsága ma délelőtt 11 órakor *Zichy* Ágost gróf elnöklésével ülést tartott, amelyen *Hegedűs* Loránt az ipari bizottság nevében kérte, hogy a hadügyi albizottság szolítsa föl a hadügyminisztert, hogy az összes tengerészeti és hadügyi szerződéseket bocssássa az albizottság rendelkezésére. *Auffenberg* Móric lovag közös hadügyminiszter kijelentette, hogy ezt meg fogja tenni. Ezután következett a hadsereg normalis rendkívüli szükségleteinek tárgyalása, amelynek során *Miklós* Ödön azt a kérdést intézte a hadügyminiszterhez, hogy a *lőpor raktárak körül előfordult gyakori robbanások* milyen okra vezethetők vissza. *Auffenberg* Móric lovag hadügyminiszter kijelentette, hogy az egyes esetekben vizsgálat indult meg és annyit megállapítottak, hogy a lőpor minősége teljesen kifogástalan. A normalis rendkívüli szükségleteket ezután elfogadták. Az ülés ezzel véget ért. Az ülés után a bizottság tagjai az arzenal megtekintésére indultak. A tengerészeti és hadügyi albizottságok által kiküldött egyesült ipari bizottság ma kezdte meg munkáját, hogy megállapítsa, hogy a magyar ipar mennyiben kapja meg a *redeső hadsereg-szállításokat* és hogy a szerződések milyen áron kötettek meg. A bizottság elnöke egyhanguan *Chorin* Ferenc bárót, tengerészeti előadója *Rosenberg* Gyulát, hadügyi előadója pedig *Hegedűs* Lorántot választotta meg. A bizottság tárgyalásán *Beöthy* László kereskedelemügyi miniszter több ízben adott fölvilágosításokat. *Auffenberg* közös hadügyminiszter meghívására a magyar delegáció tagjai vasárnap, október hatodikán megtekintik a wienernerustadi katonai repülőteret és aviatikai berendezéseket.

— *Öngyilkos báró*. *Eperjesről* jelentik: Ma délután beszállították a kórházba *Luzsánszky* Félix bárót, aki tegnap este öngyilkos szándékkal egy *ollóval felvágta balkarján az ereit*. A báró csak néhány nap előtt tért vissza Eperjesre. Öngyilkossági kísérletét csak ma reggel vették észre. Állapota súlyos, de nem életveszélyes. A báró multja igen érdekes. Mint önkéntes részt vett az angol-bur háborúban és kitűnt vitézségével. A háború befejeztével visszatért Magyarországra és felolvasásokat tartott a háborúról. Azt állítja, hogy véletlenségből szurta meg magát, de ez kizártnak látszik. Minden jel arra mutat, hogy öngyilkos akart lenni.

— A szociálisták a háború ellen. *Budapestről* jelentik: A szociáldemokrata párt vezetősége ma este tartott ülésén elhatározta, hogy teljes erejével tiltakozni fog a párt az ellen, hogy Magyarországot bevonják a Balkán háborúba. A tiltakozás jeléül már holnap három nagy népgyűlést rendeznek a fővárosban, a vidéken pedig negyven tiltakozó gyűlés egybehívását tervezik.

— A földbirtokos és leánya rejtélyes eltűnése. *Budapestről* jelentik: Az Angol királynőszállodába mintegy két hét előtt egy előkelő fehér szakállas öreg ur érkezett meg egy fiatal hölgy társaságában. A bejelentő lapokra *Stomersky* Sándor 60 éves oroszországi földbirtokos és 19 éves *Ida* leánya neveket írták. A szállóban két egymásba nyíló szobát béreltek. A vendégek pár napi ottlét után a mult hó 23-án nem tértek vissza szállóbeli lakásukra. Azóta nem adtak életjelet magukról. Holmijuk, rengeteg ruhaneművel megtömött podgyász, most gazdátlanul fekszik a szállóban. Az eltűnteket a rendőrség keresi.

— Letartóztatott geológus. *Zalatnáról* jelentik, hogy a csendőrség ott tegnap letartóztatta *Olhms* Frigyes berlini geológust. *Olhms* a porosz földtani intézet az almásmindszenti aranybányák tanulmányozására küldte ki, amiről azonban a magyar hatóságok nem kaptak értesítést. A külföldi geológus minden engedelem nélkül behatolt a tekerői kénkovand bányába, amire a Felsőmagyarországi Bányatársulat őt a csendőrök kezére adta. A geológus a hatóságok előtt igazolta magát, mire szabadlábra helyezték. *Olhms* most visszatért Berlinbe.

— **Eltávolított diákkisasszonyok.** Szegeden — mint onnét táviratozzák — különös kulturbotrány történt ma. Az állami főgimnáziumból eltávolították azt a tizenöt-husz diákkisasszonyt, aki ott tanult. Szegeden tizenöt-husz olyan uri leány akadt, akik magánuton akarják végezni a gimnáziumot. Vannak azonban olyan tantárgyak, amelyek abstarkt dolgokkal foglalkozván, magántanulás útján el nem sajátíthatók. Ilyen például: az algebra, fizika, geometria. Könyvből ezeket nem lehet megtanulni, mert a tanár magyarázata nélkül, senki sem képes megérteni a rettenetes, nyakatekert levelezéseket. Ezért *Szele Róbert dr.* tankertületi főigazgató és *Kárpáthy Károly dr.* az állami főgimnázium igazgatója, — igazán liberális és modern gondolkodásról tevéen tanuságot, — megengedték a magántanulóknak, hogy ezekre az órákra bejárassanak az iskolába. Ez természetesen nagyon megkönnyítette nekik a tanulást. Tegnapig senkinek eszébe se jutott, hogy ezen fennakadjon. A leányok a fiukkal egy osztályban tanultak és a matematikai óra után hazamentek. Tegnap azonban leirat érkezett a gimnázium igazgatójához, a közoktatási minisztérium jól ismert V.ik ügyosztályától, amely a középiskolák ügyeit intézi. Az ügyosztály vezetőjének, *Boncz Ödön* miniszteri tanácsosnak aláírásával ellátott rendelet megtiltotta, hogy a leányok továbbra is együtt tanuljanak a fiukkal és utasította az igazgatót, hogy ennek értelmében intézkedjék. Így történt, hogy ma reggel kitessékelték az intézetből a tanulni vágyó leányokat.

— **Trachomás betegek lázadása.** *Makó* írják: Most a makói állatásköteles legények közül hatot trachomásnak találtak. Ezt a hat beteget a megyei kórházba internálták, hogy a bajukból kigyógyítsák. A gyógykezelés persze igénybe vesz esetleg egy két hónapot és szó sincs róla, nem valami mulatságos helyzet ennyi időt a máskülönbön épkezláb embereknek a kórház levegőjében eltölteni. Érthető, ha nem tetszik nekik a helyzet és a hat makói legény nagyon hűvelé kívánczik a makói kórházról. Pedig jobb lenne nekik megalkudni a helyzettel, elvégre, ha bevették volna őket katonáknak, sokkal több időt kellene nekik az állam kenyerén eltölteni. Tegnap valóságos lázadást műveltek a kórházban. Arra hivatkoztak, hogy elesnek a nap-számtól, ami most dologidőben 5-6 koronát is kitesz. Ennek eredményeül Makó város polgár mestere megkereste a vármegye alispánját, *Hervay Istvánt*, akit nem hatott meg a trachomás legények érvelése, és a közegészségügy érdekében továbbra is gyógykezelés alatt tartja őket a makói kórházban.

— **Aradra szállított betörő.** Megírtuk, hogy az aradi rendőrség egyik detektívje Budapestre utazott, hogy ott átvége és Aradra hozza *Tóth-Szöke Istvánt*, akit a fővárosi rendőrség aradi detektívek utmutatása alapján több heti üldözés után tudott csak kézre keríteni. *Rédl József* detektív ma délután érkezett meg Tóth Aradra. A tizenhét esztendő már fegyházban töltött ember tagad alhatatosan és nem akarja beismerni, hogy valaha Aradon járt és itt betörést követelt el. A rendőrség azonban már szerzett pozitív bizonyítékokat arra, hogy *Tóth* augusztus 28-án Aradon volt és *Elek István* néven jelentette be magát a bejelentő hivatalban. Borbélyműhelyben dolgozott és onnan minden szó nélkül eltűnt szeptember elején, mert észrevette, hogy a detektívek megismerték az ellene kiadott országos körözés személyi adatai alapján. Holnap a rendőrbíró elé állítják hamis név használata miatt és míg a kiszabandó büntetést kitölti, bizonyítékokat szereznek ama gyanu megerősítésére, hogy Aradon több betörést követelt el.

— **Nem lehet közlekedni Szerbiával.** *Lugosról* jelentik: Nagyszámu csendőrség ment ma le az Aldunára a határ megerősítésére. Az orszvai főszolgabíró jelentette az alispánnak, hogy Szerbia megtöltja a Dunán való átkelést a szerb határra. A közlekedés teljesen megszűnt, a szerb parton fegyveres csapatok cirkálnak.

— **Fizetésektelen aradi cég.** A budapesti hitelezői védegyelet jelenti: *Popper* testvérek kézmű-árkereskedő cég (Arad) tartozik árukért és pénzért összesen körülbelül 80.000 koronával, mivel szemben az aktívum 35.000 koronát tesz ki.

— **Inzultált énekesnő.** *Budapestről* jelentik: Augusztus 14-én történt a Newyork-kávéházban, egyik asztalnál nyugodtan itta, idogálta feketéjét *Steinhardt Géza*, a népszerű komikus és mulatótulajdonos, közben nagy lelkesedéssel beszélt készülődésében levő slágereiről. Egyszerre csak lecsapott az igazi sláger, hirtelen és spontán, szinte ijesztően. Az történt ugyanis, hogy *Sugár Elza* énekesnő mód felett megharagudott azért, mert az apját a délelőtti próbán *Steinhardt* megsértette. *Elza* betoppant a Newyorkba, egyenesen oda állott volt direktora elé s kérdőre vonta őt. A szemtanúk azt mondják, hogy ez a kérdőrevonás nem ment minden zaj nélkül. *Steinhardt* végre is megunt a már botránnyá fajult szidalmazásokat s betapasztotta *Elza* szájacskáját. Ezt ő mondja *Steinhardt*. *Sugár elza* ellenben azt panaszkolta a büntető járásbíróson tett feljelentésében, hogy őt *Steinhardt* szó nélkül arcúltította. Igenis, szó nélkül, mert ő egy árva szót sem szólott, nem hogy még sértette volna *Steinhardt*ot. Az ügyben mára volt kitűzve a tárgyalás a büntető járásbíróson. A bíróság tekintettel arra, hogy a tanúk nem jelentek meg, a tárgyalást elhalasztotta.

— **Kotányi féle paprika, kávé, tea felül-mulhatatlan.** Egyedüli elárúsító *Robítek József*, *József főherceg-ut 3.*

— **Koszorúmegváltás.** *Wadowsky Gusztáv* és neje 20 koronát küldött néhai *Nesner Aladár* koszorúmegváltása címén Arad városi Vöröskereszt egyet tudó betegek gyógykezelése részére. — Ugyanezen alkalomból 20 koronát adott *Tagányi Gusztáv* az aradi polgári jótékony négyesület otthonának.

— **Csik János Aradmegye földrajzát, Aradmegye kis iskolai térképét** az új helynevekkel és iskolai árjegyzékünkkel tiszteletpéldánykép bevezetésre kérje minden aradmegyei tanító. *Kiadja Ingusz I. és Fia Arad.*

— **Használt tankönyvek még mindig kaphatók** *Ingusz I. és fiánál* csak a Weitzer-utcában.

— **Kevés fűtő-anyag szükséges a „Cora”** folytonzó kályhák használatánál. Ugy ez, mint másfajta jóminőségű kályhák és tűzhe-lyek olcsó árért kaphatók *Póhm János* vaskereskedésében Szabadság tér. 6571

— **60 kötet könyv havi 1 kor. 40 fillért** 180 hangjeggy havi 2 kor. 40 fillért kaphatók kölcsönzésre *Kerpel Izó* kölcsönzőintézetében, Aradon.

— **Esperanto könyvek Kerpelnél.**

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 816.

SPORT.

+ **A Nagyváradi AC.** Aradon. Érdekes sportesemény színhelye lesz vasárnap délután az AAK. Török Gábor-utcai sporttelepe. Az Aradi Torna Egylet vendégül látja az északi kerület legjobb football csapatát, a Nagyváradi Atletikai Klubot, amely a vidék legkiválóbb csapatai közé sorozható. A NAK színeiben több ismert nevű fővárosi játékos játszik, de a csapat többi tagja is elsőrendű játékerőt képvisel. Az ATE. mindenképp méltó ellenfele lesz a nagyváradiaknak. Az ATK.-val történt fuzió következtében több kitűnő erőt nyert az ATE., amely kombinált összeállításban teljesen egyenrangú ellentele lesz a legjobb nagyváradi tizenegynek. A négy órákor kezdődő mérkőzés előtt a Kikindai Előre TK. találkozik az ATE. Ia. csapatával. Mindkét mérkőzést ifj. Boros Károly (AAC), a délvidéki kerület előadója fogja vezetni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A májusi forradalmárok.** A budapesti büntető törvényszéken ma délelőtti hirdették ki a májusi tüntetők ügyében az ítéletet. A törvényszék a vádlottak közül tizenkét embort felmentett, egyet dorgálásra, tizenharc vádlottat pedig szabadságvesztésre ítélte. Legrosszabbul járt *Jesic József* vádlott, aki az újpesti úton egy söröskocsit felgyújtott. Ezért *Jesicet* 3 évi fegyházra ítélték el. Az ítélet indokolásában a bíróság részletesen kifejti, miért szabott ki ily súlyos büntetéseket. A felmentéseket azzal indokolta meg a bíróság, hogy az elítélésre nem volt elég bizonyíték. Az ítélet felolvasása majdnem két óra hosszáig tartott.

TARKASÁGOK.

(A forradalom földjén.) Egy újságíró kartársunk mesélte a kávéházban:

— Néhány évvel ezelőtti riasztó hírek érkeztek a balkáni államokból. Akkor is háborús szellő fujdogált. Macedóniában forradalmi mozgalom volt és a török elnyomás ellen a fölkélok száma folyton szaporodott. Mivel szabadságra indultam, elhatároztam, hogy leutazom Macedóniába és tanulmányozom a fölkélok. Megállapodtam egy nagy budapesti lappal, hogy a Macedóniában folyó forradalomról cikkeket küldök. Le is mentem Üszküb városába, de már másnap visszautaztam. Ugyanis az utcák csöndesek voltak és senkitől se tudtam fölvilágosítást kapni a forradalomról. Órák hosszát csavarogtam az utcákon, de egyetlen értelmesnek látszó embert se láttam. Végre találkoztam egy fiatal, festett arcú nővel, aki európai ruhában volt. Barátságosan nézett rám és ez bátorságot öntött belém. Németül megkérdeztem tőle:

— Nagysád tudna-e valamit mondani a forradalomról? Talán ön is a fölkélok táborába tartozik?

A hölgy biztatón mosolygott:

— Nem uram, én a lefekvők közé tartozom.

(A művész és a tanuló.) Egyik papirkereskedő kitűnő, de pajkos módját találta meg a reklámnak. Az élelmes bolto, hogy a figyelmet a kirakatára terelje, füzetek, rajzszerkek, írónok, följíratok közé, kifüggesztette a szintársulat egyik bájos művésznéjének képét.

És a kép fölött a következő felirat:

Tanulóknak 10% engedmény.

(Akinnek van szerencséje.) Egy aradi nagykereskedő cég könyvelőt keresett és a hirdetésre többen jelentkeztek. Egy könyvelő többek között így állított be a nyerseségről ismert főnökhöz:

— Én biztosan meg fogok önnek felelni, én beszélek olaszul, angolul, németül, románul, én fel fogom virágoztatni az ön lanya üzletét...

Ki tudja meddig hadart volna még az ajánlkozó ember, ha a főnök közbe nem vág:

— Önt nem fogom alkalmazni.

— Miért? — kérdezte csodálkozva a büszke férfi.

— Mert én csak olyan embereket alkalmazok, akiknek szerencséjük van.

— És honnét tudja ön, hogy nekem nincs szerencsém.

— Mert én szerintem csak annak van szerencséje, aki — nekem megtetszik.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület** október hó 5-én délelőtti 9 órákor Aradon, az egyesület székházának tanácstermében igazgatóválasztmányi ülést tart.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, október 3.

Készáru.

Kínálat, vételkedv korlátozt, 15 ezer mm. változatlan.

Határidő.

	Dél-szárlat	2 órai szárlat
Buza 1912 októberi	11 37-11 38	11 41-11 42
Buza 1913. áprilisi	11 90-11 91	11 93-11 93
Rozs 1912 októberi	9 68-9 69	9 68-9 69
Rozs 1913. áprilisi	10 18-10 19	10 21-10 22
Tengeri 1913. májusi	7 70-7 71	7 70-7 71
Zab 1912. októberi	10 90-10 91	11 00-11 01
Zab 1913. áprilisi	10 70-10 71	10 82-10 83
Az árak 50 kilónként számítva.		

Kőbányai sertéspiac.

— Október 3 —

Október 2. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 164—167 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 166—168 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 174—176 fillérig.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Pénteken, 1912. október hó 4-én:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

Ártatlan Zsuzsika.

Operette 3 felvonásban. Irtá: May és D'Esvallieres. Fordította: Merel Adolf. Zenéjét szerzte: Jean Gilbert. Karnagy: Tilger Árpád. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Des Aubrais	Polgár S.	Susanna, neje	Dióssy Nusi
Delfine, neje	Benkőné.	Charnney	Kulesár L.
Jaquelin	Nógrádi M.	Rosale, neje	H. Fekete A.
Hubert	Hajdutska L.	Alexis	Várnai Jenő.
Reneé	Huszár K.	Emil, piccolo	Benkő Gizl.
Camarell	Győző A.	Gorott	Szabó Lajos.

Kezdete este 1/8 órákor.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színapadj Ma pénteken, 1912. október 4-én:

1. A félelmes nővérek. Humoros. — 2. Tarantella. Szenzációs varieté dráma 3 felvonásban. — 3. A bandita nyomozása. Kacagtató.

Az előadások kezdete délután 1/6 órától folytatásosan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fill., — Gyermek a IV. hely kivételével a felét fizetik. Műsort ingyen kapni a jegyzedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma pénteken, 1912. október 4-én

1. Frigyes szerelmes. Humoros. — 2. Az özvegy kéri. Kacagtató. — 3. Keresztülhúzott tervek. Detektív-dráma 3 felvonásban.

Előadások délután 1/6 órától kezdve esti fél 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Minden előadás katonazenekar játszik. Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NYILTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen nőm, gondos jó anyánk temetésén részt vettek s mély fájdalomukat vigasztalásukkal enyhíteni igyekeztek, hálás köszönetünket ezúton fejezzük ki.

Ujarad, 1912. okt. hó 4.

Smolenszky Antal és gyermekei.

6254

Maga annak köszönheti baját, hogy

köpenyegbe és kendőbe burkolózott, de arról nem gondoskodott, hogy a hideg levegő belélegzése meg ne ártson. Most szánalmas állapotban fekszik itt s nem tudja, mihez kezdjen. Hozasson gyorsan egy doboz valódi Fáy-féle szódai ásványvizet 1 korona 25 fillérért a gyógyszerházból vagy üregéből és szedje utasítás szerint. És jegyezze meg: a jövőben mindig vegyen a szája egy szódai pasztillát, ha kimegy a hideg levegőre, akkor nem kell meghűléstől tartania.

6681

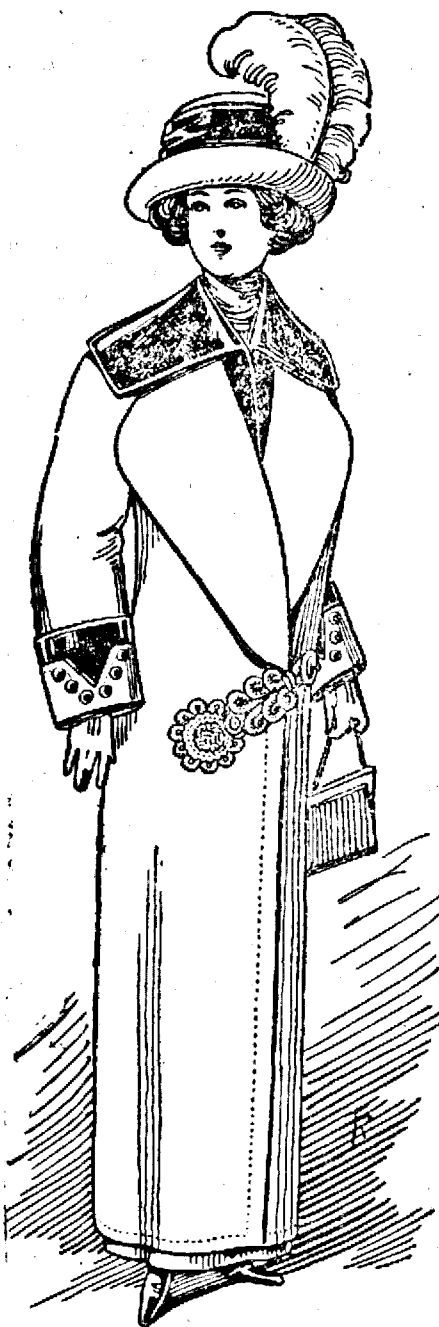
GYÖRGY MENYHÉRT ÉS TÁRSA

női felöltők áruháza

Arad, Andrassy-tér 8.

TEL: 855.

SZABOTT ÁR



Ujdonságok:

Angol felöltők
Plüsch kabátok
Posztó köpenyek
Szörme kabátok
Színházi köpenyek
Leányka és
Gyermekek kabátokban
Szörme garnitúrák nagy választékban

Limbek János és Fia

első m. kir. szab. érekeperső-gyára és temetés-rendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93

Özv. Nesnera Aladárné szül. Maffai Bella, úgy a saját, mint gyermekei, menyje, veje, unokái, sógorai és sógornői nevében is mély fájdalommal tudatja, hogy szeretett jó férje, illetve édes apa, após, nagypapa, testvér, sógor és rokon

Nesnera Aladár

iparoktatási kir. főigazgató, a Ferenc József-rend lovagja,

f. é. október hó 2-án d. u. 3 és fél órákor, életének 57 ik és boldog házasságuk 32 ik évében, rövid szenvedés után jobbira szenderült.

A boldogult földi maradványai október hó 4-én d. u. 3 órákor fognak Gróf Apponyi Albert-ut 13 ik számú házban a róm. kat. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a felső temetőben lévő családi sírholtban örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért október hó 5-én d. e. 10 óra kor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Nyugodjék békében!

Arad, 1912. október hó 2-án.

Ifj. Nesnera Aladár és neje szül. Boros Anna, Nesnera Ida férjezett Seres Barnáné és férje Seres Barna, Nesnera Ödön gyermekei. Nesnera Jenő és neje Imre Laura, Nesnera Ilona és férje Sándor Dezső testvérei, sógora és sógora. Nesnera Aladár, Nesnera Géza unokái. 4806 Sándor Béla unokaöccse.

VADÁSZKÜRT KAVÉHÁZ.

Arad szab. kir. város mélyen tisztelt közönségének szíves tudomására hozom, hogy a volt Vass-kávéházat teljesen újonnan átalakítva, azt fővárosi mintára pazar kényelemmel berendezve

Vadászkürt kávéház

elnevezés alatt a hó 5-én, szombaton este

RÁCZ KÁROLY FIAI

debreceni híres 18 tagú cigányzenekarának közreműködésével MEGNYITOM.

A kávéházban legújabb rendszerű amerikai biliárd-asztalok, nemkülönben az összes bel- és külföldi lapok a nagyérdemű közönség rendelkezésére állanak.

A kávéház vezetésével Nagy Lajos urat biztam meg, kinek elősmert szaktudása biztosítékot nyújt a közönség igényeinek kielégítésére.

Színházi vacsora. — Hideg és meleg ételek. Mérsékelt jegyfüzetek 20% engedménnyel kávéházi ételeknél (szesz italok kivételével.)

Az összes helyiségekben központi fűtés. Szíves pártfogást kér

Lőrinczy János,

6250

tulajdonos.



Világhírű
Hazelwood
amerikai
czipők

egyedüli lerakata 16 K., 20—24 K. árban

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

3041—17

Nyíltér.

Cipő különlegességek
Iványi Menyhért

Aradon, Forray-utca

Eredeti amer. férfi vagy női
fekete vagy barna ... 13 K.
Antilop divat magas cipő ... 14 K.
Eredeti angol kalapok nagy
választék Gyukits kalap ... 10 K.
Női vagy férfi sevrő cipő ... 9 K.

3451

Egy 2 két középiskolát végzett, 14 évet
betöltött fiú nyomdász-tanulónak felvétetik.



Knorr-féle
zabliszt
és
rizsliszt

utólérhetetlen tápszer
gyermek és betegek
részére, mert tudomá-
nyosan bevált elvek
alapján csak gondosan
válogatott nyersanya-
gokból készül.

6619

Korányinál

a Szabadságtéren

Mesés öltönyök már 10 K.-tól
Angol felöltők „ 16 K.-tól

Nagy választék téli és
szörme kabátokban

Óriási választék cipők-
ben és kalapokban.

Névjegyek

csinos kivitelben készülnek az ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

Ezen rovatban minden azo egy-
sori beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tőh.-at 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőségi „ 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elő — avagy levélbélyegeken. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélbeli megkereséseknél (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, az esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint: számított. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetést a kiadóhivatal kiválasztja díjtalanul megszerkeszt. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTEK FEL.

Ajánlatok hoz,

melyeket valamely jellege alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettség semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

HÁZASÁG.

23 éves izr. vallású

intelligens fiatal ember vagyok, nősülés céljából megismerkednék egy szép 17—18 éves izr. leánnyal, ki pár ezer korona hozománnyal bír, esetleg jóforgalmu üzletbe benősülnék, csakis teljes című levelekre válaszolok. Szíves ajánlatokat kérek F. A., Vulkán Hunyadmegye. Poste-restante. 6224

ALKALMAZÁST NYER.

Bejárónő

kerestetik azonnalra, értekezni lehet József főherceg-ut 10. sz. II. emelet 7. ajtó. 6196

Ügyes fiatal segédet

és jó családból való tanulót azonnal alkalmaznak Stefu György fűszerkereskedő Deák Ferenc-utca 7. szám. 6217

Keresünk

egy egyszerű háztartásnőt vidékre, ki a főzést vállalja egy család mellett. Bővebb felvilágosítást nyújt Fenyves Józsefné, Kazinczy-utca 11. 6218

Keresek

azonnali belépésre egy fiatal rőfös és rövidáru szakmabeli segédet, ki a román nyelvet bírja. Hirschmann Márk Soborsin. 6246

ALKALMAZÁST KERES.

Középkorú

gyermektelen házaspár házmesteri állást keres. Horváth András Süveg-tér 5. sz. 6247

OKTATÁS.

Külföldi francia és német

nyelvtanáró órákat ad. Bővebbet Décsi Géza könyvkereskedésében, Nádasdy-palota (Forrai-utca.) 6239

Női írók,

írók, legújabb, legdivatosabb stílusban Vojtek és Weisznál. II-5251

KIADÓ LAKÁS.

A Neuman-palota

Andrássy-térre néző II. emeletén 5 ablakkal 3 utcai, továbbá 1 udvari, elő-, fürdőszoba, konyha és kamarából álló tiszta lakás folyó hó közepétől kiadó. Felvilágosítás ugyanott. 6237

Kiadó nov. 1-ére

Thököly Imre-utca 18. alatt 2 szoba, előszoba, összes mellékhelyiségekkel, továbbá 2 szobás lakás mellékhelyiségekkel. Bővebbet Chorin Áron utca 1. Steiner. 6218

Kiadó lakás

Lahner György-utca 1a. szám alatti ház három szoba, konyha, kamara, pince, szőlő és gyümölcsös kerttel november 1-re. Értekezni lehet vasárnap és hétfőn ugyanott a tulajdonosnál. 6212

Fényes parket

nyerhető Vojtek és Weisz hírneves parket-viasz használatával. II-5251

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Házulajdonosoknak

nélkülözhetetlen lakói nyilvántartására egy házbérfőkönyv és lakbér-könyvecske, melyek Pichler Sándor könyv és papirkereskedésében kaphatók. Szabadság-tér 1. Telefon 808. 5311

Egy fűszer üzlet

berendezése eladó. Cseh Kálmán Arad, Radnai-ut 18a. 6160

Eladó

jó porzsólt szalonna, szalámi vágásból készítve, 20 métermázsa, 2 tábla 80—90—100 kilogramm. Tiszta zsír, szintén szalámi vágásból, 1 $\frac{1}{2}$ métermázsa. Vinczellér Mihály sertéskereskedőnél, Öszent-anna. 6242

Egy jóharban

levő Garreus-féle szivattyús kutjátányosan eladó Franklinál, Mossóczytelepen. 6245

Glafey Centenar

a legideálisabb éjeli mécs, füst és szagtalan, egyben melegen tartható a gyermek részére a tej vagy tea. Kapható Aradon, Éles Armin, Fejér Gyula, Török Andor és Társa, Róna Jenő, Hoffmann Ottó, Dürr Gusztáv cégeknél. Battonya: Geller Samu, Pécska: Lusztig Ernő 5041

Eladó

két darab Meidinger kályha fehér email burkolattal, nagyon olcsón Weisz Hugó fényképésznél. 6238

Liköraromák

mindenféle legfinomabb kávéházi likörök előállítására Vojtek és Weisznál. II-5251

KÜLÖNFÉLE.

Szép, tágas, portálos

üzlethelyiség és egy 8 szobás, előszoba, fürdőszoba, ur lakás november hó 1-ére kiadó. Bővebbet Deák Ferenc-utca 39. 5571

Nagyközönség

szíves figyelmébe ajánlom Tököly-tér 6a. alatt levő ur szabó üzletét, hol legdivatosabb hazai és angol észi szövetruzságokból mérték után kifogástalan kivitelben készítenek mindennemű öltönyöket legutányosabb árakban. Szíves pártfogást kérek Fischer Béla ur szabó. 5918

Ügyes kárpitos 1211

ajánlkozok a szakmába bármily kárpitos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyben, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfeltelezés nélkül. Stáhl M., Thököly-tér 7. sz.

Diamant Jenő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben) épület és díszmű bádigos munkákat legutányosabban készít úgy helyben, mint vidéken. 8951

Férges baromfi

megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi fűreg porától. II-5251

Fűtési idény közeledtével

a Herkules fűrészfűtő vállalat irodája, Kossuth-utca 9. sz. ajánl a nagyközönségnek I. rendű aprított tüzfát 100 kilónként 2 kor 70 fillérért hazaszállítva, ugyszintén egész, esetleg fél waggon rakomány cser-, bük- és gyertyánfát kártya-ten kívül legolcsóbb árban befuvarozva fűrészelve és hasítva. Motoros fűrészgépeink is házhoz rendelhetők. Felvilágosítást készséggel nyújtunk telefonon is 658. sz. 6451

Férges baromfi

teljesen megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi fűregpusztító szerétől. Siker garantírozva. II-5251

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

ÜZLETEK.

Egy jóforgalmu

sarok fűszerüzlet italméréssel, forgalmas helyen, nagyobb vállalat miatt átadó. Bővebbet szíveségből Siferle Ágoston urnál Kasza-utca 2. 6195

Egy jóforgalmu

vendéglő átadó. Cím a kiadóhivatalban. 6214

INGATLAN.

Eladó földbirtok.

Temesmegye Lippa mellett egy tagban 880 hold 1600 öles hold, melyben 260 hold erdő, többi kitűnő termő föld. Kedvező fizetés, holdankint 800 korona. Ugyancsak e birtok mellett van még 800—800 150 hold mind kevés pénzzel megvehető, esetleg az összeget egy tagba lehet tenni, mert egymás mellett van. Cím a kiadóba. 6167

Tisztviselő

800 korona készpénzzel megvehető Ujmikelaka, Baross-utca 4. sz. magánházát. 6220

Bér-autók

Taxameteres
Telefonszám
816

2881
Szolgálat: reggel fél 8 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Zálogház.

ból arany, ezüst és ékszerek
Farkas Streicher J. cégnél
Arad, Tökölly-ter 1. sz.

Diamant Ferencz

villamos világítás, telefon-csengő berendező, csillár- és izzótestek raktára 3161

Deák Ferenc-u. 7.
Telefon 595. szám.

Express-bérajtó-vállalat

Müller Károly

tulajdonos.

Nappali telefon 126. Éjjeli telefon 391.

Mérsékelt díjszabás!

6241

THE VERA

American Shoe



A jelenkor legfőbbétebb, legkényelmesebb, és legtartósabb amerikai

cipője

urak, hölgyek és gyermekek részére
Kérjen képes árjegyzéket.



Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

Egyedüli raktár:

Buchsbaum és Társa Arad.

Telefon 442.

Telefon 442.

Használt ólom megvételre kerestetik.

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN
ARAD.

ŐSZI ÉS TÉLI ÚJDONSÁGOK

TELJES VÁLASZTÉKBAN MEGÉRKEZTEK. U. M.

Angol raglanok,
Női divat felöltők,
Plüsch kabátok,
Broccát felöltők,
Szinházi kabátok,
Angol bundák,

Szőrme felöltők,
Leánykabátok,
Gyermekefelöltők,
Angol kosztümök,
Divat bluzok,
Pongyolák, Divat aljak.

Gyászruhák és gyászbluzok.
Szabott árak!

Telefon 238.